

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 6 miesięcy zakończony
30 czerwca 2019 roku

Spis treści

Wstęp	3
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe	6
1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	6
2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	8
3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	9
4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	10
5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	13
Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	15
1. Informacje o PZU i Grupie PZU	15
2. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy	27
3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy	29
4. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego	36
5. Korekty błędów lat ubiegłych	36
6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	36
7. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	37
8. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych	67
9. Aktywa i zobowiązania warunkowe	67
10. Zarządzanie kapitałem własnym	68
11. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	69
12. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	79
13. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki	79
14. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	80
15. Dywidendy	80
16. Sprawy sporne	80
17. Pozostałe informacje	84

Wstęp

Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrótowe śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2018 rok.

Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 6 miesięcy od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

Walutą funkcjonalną spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro, spółek mających siedzibę na Ukrainie – hrywna ukraińska, a spółki w Wielkiej Brytanii – funt brytyjski.

Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Waluta	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
euro	4,2880	4,2395	4,2520	4,3000
funt brytyjski	4,9130	4,8179	4,7331	4,7895
hrywna ukraińska	0,1412	0,1324	0,1427	0,1357

Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skrótory użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Nazwy spółek

AAS Balta – Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta.

Alior Bank – Alior Bank SA.

EMC – EMC Instytut Medyczny SA.

Falck CM – Falck Centra Medyczne sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Alior Banku – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 1.2.

Grupa Kapitałowa Pekao – Pekao wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 1.2.

Link4 – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA.

Pekao – Bank Pekao SA.

PZU, jednostka dominująca – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

PZU Ukraina – PrJSC IC PZU Ukraine.

PZU Ukraina Życie – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.

PZU Życie – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

TUW PZUW – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Pozostałe definicje

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

GOOZPDO – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

IBNR – ang. *Incurred But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2018 rok – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2018 rok, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 12 marca 2019 roku.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.

Kodeks spółek handlowych – ustawa z 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 505).

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 30 czerwca 2019 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

NBP – Narodowy Bank Polski.

POCI – aktywa finansowe nabyte lub utworzone, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (ang. *purchased or originated credit-impaired financial assets*).

PSR – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 351) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

RMSR – Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

[Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych](#) – rozporządzenie Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

[Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2018 rok](#) – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

[UKNF](#) – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

[UOKIK](#) – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

[Ustawa o BFG](#) – ustawa z 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 795 z późn. zmianami)

[Ustawa o działalności ubezpieczeniowej](#) – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 381 z późn. zmianami).

[ZWZ PZU](#) – Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	7.1	5 938	11 839	6 050	11 881
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(137)	(239)	(285)	(336)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		5 801	11 600	5 765	11 545
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		(59)	(266)	(169)	(491)
Składki zarobione netto		5 742	11 334	5 596	11 054
Przychody z tytułu prowizji i opłat	7.2	1 032	1 993	1 033	2 030
Przychody netto z inwestycji	7.3	3 181	6 234	2 484	5 153
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	7.4	54	107	9	71
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	7.5	(704)	(1 043)	(375)	(812)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	7.6	93	347	476	401
Pozostałe przychody operacyjne	7.7	388	757	306	795
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(4 013)	(8 124)	(3 773)	(7 504)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		42	195	54	159
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	7.8	(3 971)	(7 929)	(3 719)	(7 345)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	7.9	(217)	(391)	(182)	(353)
Koszty odsetkowe	7.10	(540)	(1 065)	(499)	(992)
Koszty akwizycji	7.11	(823)	(1 616)	(768)	(1 519)
Koszty administracyjne	7.11	(1 656)	(3 276)	(1 727)	(3 342)
Pozostałe koszty operacyjne	7.12	(965)	(2 349)	(895)	(2 086)
Zysk z działalności operacyjnej		1 614	3 103	1 739	3 055
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		(1)	(3)	1	1
Zysk brutto		1 613	3 100	1 740	3 056

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat (kontynuacja)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Podatek dochodowy	7.14	(427)	(902)	(431)	(771)
Zysk netto, w tym:		1 186	2 198	1 309	2 285
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		734	1 481	783	1 410
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących		452	717	526	875
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	7.13	863 314 163	863 268 725	863 374 918	863 442 942
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	7.13	0,85	1,72	0,91	1,63

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 3.2.

2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Zysk netto		1 186	2 198	1 309	2 285
Inne całkowite dochody	7.14	343	466	(105)	(40)
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		322	376	35	192
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		299	286	(4)	134
Różnice kursowe z przeliczenia		(14)	(12)	45	56
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		37	102	(6)	2
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		21	90	(140)	(232)
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		20	88	(139)	(234)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		1	2	(1)	2
Dochody całkowite netto, razem		1 529	2 664	1 204	2 245
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		930	1 799	720	1 309
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		599	865	484	936

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 3.2.

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Wartość firmy	7.15	3 920	3 871
Wartości niematerialne	7.16	3 032	3 180
Inne aktywa	7.17	570	562
Odroczone koszty akwizycji		1 590	1 546
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	7.26	1 386	1 512
Rzeczowe aktywa trwałe	7.18	4 226	3 184
Nieruchomości inwestycyjne		1 796	1 697
Jednostki wyceniane metodą praw własności		11	17
Należności od klientów z tytułu kredytów	7.19	189 936	182 054
Pochodne instrumenty finansowe	7.20	2 937	2 487
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	7.21	110 202	101 665
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		48 776	45 234
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		50 175	38 737
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		11 251	17 694
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 336	2 234
Należności	7.23	6 083	6 343
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		10 915	17 055
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	7.24	1 139	1 147
Aktywa, razem		340 079	328 554

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Kapitały			
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		14 311	14 925
Kapitał podstawowy		86	86
Pozostałe kapitały		12 988	12 566
Niepodzielony wynik		1 237	2 273
Zysk z lat ubiegłych		(244)	(940)
Zysk netto		1 481	3 213
Udziały niekontrolujące		21 962	22 482
Kapitały, razem		36 273	37 407
Zobowiązania			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	7.26	46 542	45 839
Rezerwy na świadczenia pracownicze		556	531
Inne rezerwy	7.27	625	519
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		732	486
Zobowiązania finansowe	7.28	242 863	236 316
Inne zobowiązania	7.29	12 429	7 407
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	7.24	59	49
Zobowiązania, razem		303 806	291 147
Kapitały i zobowiązania, razem		340 079	328 554

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2019 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	2 273	-	14 925	22 482	37 407
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	75	-	-	-	-	-	75	13	88
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	228	-	-	-	-	-	228	58	286
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	25	-	-	-	-	-	25	77	102
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(12)	-	-	(12)	-	(12)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	330	-	-	(12)	-	-	318	148	466
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	1 481	1 481	717	2 198
Całkowite dochody razem	-	-	-	330	-	-	(12)	-	1 481	1 799	865	2 664
Pozostałe zmiany, w tym:	-	3	445	(4)	(340)	-	-	(2 517)	-	(2 413)	(1 385)	(3 798)
Podział wyniku finansowego	-	-	440	-	(340)	-	-	(2 518)	-	(2 418)	(1 385)	(3 803)
Transakcje na akcjach własnych	-	3	1	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	4	(4)	-	-	-	1	-	1	-	1
Stan na 30 czerwca 2019 roku	86	(8)	13 105	261	(322)	-	(48)	(244)	1 481	14 311	21 962	36 273

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	2 596	-	14 599	22 961	37 560
Wpływ zastosowania MSSF 9 i inne zmiany	-	-	-	7	-	-	-	(519)	-	(512)	(1 146)	(1 658)
Stan na 1 stycznia 2018 roku po zmianie zasad rachunkowości	86	-	11 824	164	5	4	(73)	2 077	-	14 087	21 815	35 902
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(255)	-	-	-	-	-	(255)	8	(247)
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9	6	15
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	24	-	-	-	-	-	24	75	99
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	37	-	-	37	(1)	36
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	(4)	-	-	-	(4)	-	(4)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	(219)	-	(4)	37	-	-	(186)	88	(98)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	3 213	3 213	2 155	5 368
Całkowite dochody razem	-	-	-	(219)	-	(4)	37	-	3 213	3 027	2 243	5 270
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(11)	836	(10)	13	-	-	(3 017)	-	(2 189)	(1 576)	(3 765)
Podział wyniku finansowego	-	-	848	-	14	-	-	(3 021)	-	(2 159)	(1 659)	(3 818)
Transakcje na akcjach własnych	-	(11)	-	-	-	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(19)	-	-	-	-	-	-	(19)	83	64
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	7	(10)	(1)	-	-	4	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2018 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	(940)	3 213	14 925	22 482	37 407

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone) ¹⁾	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	2 596	-	14 599	22 961	37 560
Wpływ zastosowania MSSF 9 i inne zmiany	-	-	-	7	-	-	-	(519)	-	(512)	(1 146)	(1 658)
Stan na 1 stycznia 2018 roku po zmianie zasad rachunkowości	86	-	11 824	164	5	4	(73)	2 077	-	14 087	21 815	35 902
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(189)	-	-	-	-	-	(189)	(45)	(234)
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	26	-	-	-	-	-	26	108	134
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	(1)	2
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	57	-	-	57	(1)	56
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	(158)	-	-	57	-	-	(101)	61	(40)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	1 410	1 410	875	2 285
Całkowite dochody razem	-	-	-	(158)	-	-	57	-	1 410	1 309	936	2 245
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(10)	789	(6)	14	-	-	(2 976)	-	(2 189)	(1 581)	(3 770)
Podział wyniku finansowego	-	-	804	-	14	-	-	(2 976)	-	(2 158)	(1 659)	(3 817)
Transakcje na akcjach własnych	-	(10)	-	-	-	-	-	-	-	(10)	-	(10)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(19)	-	-	-	-	-	-	(19)	78	59
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	4	(6)	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)
Stan na 30 czerwca 2018 roku	86	(10)	12 613	-	19	4	(16)	(899)	1 410	13 207	21 170	34 377

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 3.2.

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Zysk brutto	3 100	3 056
Korekty	(2 951)	(7 892)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(8 949)	(7 116)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów	5 172	(753)
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej	(347)	(401)
Przychody i koszty odsetkowe	(1 254)	(1 133)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	910	689
Wynik z tytułu różnic kursowych	(24)	400
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(44)	(56)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	632	538
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	126	(104)
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	703	1 025
Zmiana stanu należności	(74)	(210)
Zmiana stanu zobowiązań	1 479	(586)
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(8)	(9)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych	104	(116)
Podatek dochodowy zapłacony	(1 104)	(963)
Pozostałe korekty	(273)	903
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	149	(4 836)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	478 255	452 855
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	6	17
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	152	155
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	31	24
- zbycie udziałów i akcji	1 592	1 822
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	127 106	103 815
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	139 570	223 228
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	192 773	109 155
- realizacja pozostałych lokat	16 119	13 779
- odsetki otrzymane	859	809
- dywidendy otrzymane	28	28
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu nabycia jednostek i zmiany zakresu konsolidacji	-	4
- pozostałe wpływy z lokat	19	19

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Wydatki	(483 897)	(445 904)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(112)	(42)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(63)	(51)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(365)	(260)
- nabycie udziałów i akcji	(1 319)	(1 754)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych	(63)	(12)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży jednostek i zmiany zakresu konsolidacji	(32)	-
- nabycie dłużnych papierów wartościowych	(134 866)	(96 626)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	(139 195)	(223 316)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(192 073)	(109 375)
- nabycie pozostałych lokat	(15 666)	(14 455)
- wydatki z tytułu leasingu	(132)	-
- pozostałe wydatki na lokaty	(11)	(13)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 642)	6 951
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		-
Wpływy	64 802	117 941
- wpływy z tytułu emisji akcji przez jednostki zależne (w części opłaconej przez udziałowców niekontrolujących)	-	12
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	758	1 266
- wpływy z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	3 589	1 834
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	60 455	114 829
Wydatki	(65 410)	(116 843)
- spłata kredytów i pożyczek	(1 858)	(1 180)
- wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	(2 722)	(741)
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(60 699)	(114 808)
- odsetki od kredytów i pożyczek	(45)	(51)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(86)	(63)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(608)	1 098
Przepływy pieniężne netto, razem	(6 101)	3 213
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	17 055	8 239
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(39)	53
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	10 915	11 505
- o ograniczonej możliwości dysponowania	45	67

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 3.2.

Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

---

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU – spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności i Europejskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (65.12).

1.2 Jednostki Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki ubezpieczeniowe objęte konsolidacją						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-sa
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zycie
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.link4.pl/
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.tuwpuw.pl/
5	Lietuvos Draudimas AB	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.ld.lt/
6	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	99,99%	99,99%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.balta.lv/
7	PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.pzu.com.ua/
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.com.ua/
9	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. https://pzugd.lt/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao						
10	Bank Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi bankowe. https://www.pekao.com.pl/
11	Pekao Bank Hipoteczny SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi bankowe. http://www.pekaobh.pl/
12	Centralny Dom Maklerski Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi maklerskie. https://www.cdmpekao.com.pl/
13	Pekao Leasing sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi leasingowe. http://www.pekaoleasing.com.pl/
14	Pekao Investment Banking SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi maklerskie. http://pekaoib.pl/
15	Pekao Faktoring sp. z o.o.	Lublin	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usług faktoringowe. https://www.pekaofactoring.pl/
16	Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
17	Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
18	Centrum Kart SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi finansowe pomocnicze. http://www.centrumkart.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao – ciąg dalszy						
19	Pekao Financial Services sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	46,81% ¹⁾	46,82% ¹⁾	Agent transferowy. http://www.pekao-fs.com.pl/pl/
20	Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o.	Kraków	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi call – center. http://www.cbb.pl/
21	Pekao Property SA w likwidacji ²⁾	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Działalność deweloperska.
22	FPB – Media sp. z o.o. w upadłości ³⁾	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Działalność deweloperska.
23	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Doradztwo gospodarcze.
24	Pekao Investment Management SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Zarządzanie aktywami. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
25	Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Pośrednictwo finansowe. https://www.xelion.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku						
26	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	31,95%	31,93%	Usługi bankowe. https://www.aliorbank.pl/
27	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,95%	31,93%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
28	Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. w likwidacji ⁴⁾	Kraków	18.12.2015	31,95%	31,93%	Spółka nie prowadzi działalności.
29	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	31,95%	31,93%	Usługi leasingowe. https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html
30	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	31,95%	31,93%	Usługi informatyczne.
31	Alior TFI SA	Warszawa	18.12.2015	31,95%	31,93%	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. https://www.aliortfi.com/
32	New Commerce Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,95%	31,93%	Spółka nie prowadzi działalności.
33	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	31,95%	31,93%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
34	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	31,95%	31,93%	Działalność brokerska.
35	Corsham sp. z o.o. ⁵⁾	Warszawa	04.02.2019	31,95%	nd.	Doradztwo gospodarcze.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie						
36	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zdrowie
37	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmmedica.pl/
38	Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.	Włocławek	12.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmprofmed.pl/
39	Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. http://www.sanatoriumkrystynka.pl/
40	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.elvita.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie – ciąg dalszy						
41	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. http://www.proelmed.pl/
42	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	60,46%	60,46%	Usługi medyczne. http://www.cmgamma.pl/
43	Polmedic sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.polmedic.com.pl/
44	Artimed Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o.o.	Kielce	21.12.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://artimed.pl/
45	Revimed sp. z o.o.	Gdańsk	31.05.2017	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.revimed.pl/
46	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	Częstochowa	09.01.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.cmlukasza.pl/
47	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Multimed sp. z o.o.	Oświęcim	31.12.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.multimed.oswiecim.pl/
48	Alergo-Med Tarnów sp. z o.o. ⁵⁾	Tarnów	31.01.2019	100,00%	nd.	Usługi medyczne. http://alergomed.tarnow.pl/
49	Falck Centra Medyczne sp. z o.o. ⁵⁾	Warszawa	03.06.2019	100,00%	nd.	Usługi medyczne.
50	Starówka sp. z o.o. ⁵⁾	Warszawa	03.06.2019	100,00%	nd.	Usługi medyczne.
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki						
51	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pte-pzu
52	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
53	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tfi-pzu
54	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-pomoc
55	PZU Finance AB (publ.)	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-finance
56	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowe.
57	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Działalność deweloperska, eksploatacja i wynajem nieruchomości. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tower-inwestycje
58	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. http://www.ogrodowainwestycje.pl/
59	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.
60	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki – ciąg dalszy						
61	PZU Corporate Member Limited	Londyn (Wielka Brytania)	28.09.2017	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna.
62	PZU LAB SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi konsultingowe, szkoleniowe oraz rozwój innowacji technologicznych w zakresie wsparcia w procesach bezpieczeństwa technicznego i procesowego oraz zarządzania ryzykiem. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-lab
63	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
64	Sigma BIS SA	Warszawa	12.12.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
65	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
66	Battersby Investments SA	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
67	Tulare Investments sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją - Grupa Kapitałowa Armatura						
68	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników, baterii sanitarnych oraz administracja i zarządzanie grupą kapitałową. http://www.grupa-armatura.pl/
69	Aquaform SA	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego. http://www.aquaform.com.pl/
70	Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation ⁶⁾	Anhausen (Niemcy)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
71	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa. http://aquaform.org.ua/
72	Aquaform Romania SRL	Prejmer (Rumunia)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
73	Morehome.pl sp. z o.o. w likwidacji ⁷⁾	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne						
74	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
75	PZU FIZ Dynamiczny	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	j.w.
76	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ⁸⁾	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	j.w.
77	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ⁸⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.
78	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.
79	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy						
80	PZU FIZ Surowcowy	Warszawa	03.09.2015	nd.	nd.	j.w.
81	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	Warszawa	30.05.2016	nd.	nd.	j.w.
82	PZU Innowacyjnych Technologii w likwidacji	Warszawa	07.09.2016	nd.	nd.	j.w.
83	PZU FIZ Akcji Combo	Warszawa	09.03.2017	nd.	nd.	j.w.
84	inPZU Inwestycji Ostrożnych	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
85	inPZU Obligacje Polskie	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
86	inPZU Akcje Polskie	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
87	inPZU Akcji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
88	inPZU Obligacji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
89	inPZU Obligacji Rynków Wschodzących	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
Jednostki stowarzyszone						
90	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń. http://gsupomoc.pl/
91	EMC Instytut Medyczny SA	Wrocław	18.06.2013	28,31% ⁹⁾	28,31% ⁹⁾	Ochrona zdrowia ludzkiego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i farmacji. http://www.emc-sa.pl/
92	CPF Management	Tortola, Brytyjskie Wyspy Dziewicze	07.06.2017	8,01% ¹⁰⁾	8,01% ¹⁰⁾	Działalność doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności.
93	PayPo sp. z o.o.	Warszawa	15.11.2018	6,39% ¹¹⁾	6,39% ¹¹⁾	Usługi finansowe. https://paypo.pl/

¹⁾ Od 4 czerwca 2018 roku PZU posiada bezpośrednio 33,5% akcji PFS a Pekao – 66,5%.

²⁾ 1 marca 2019 roku otwarto proces likwidacji spółki.

³⁾ Od 11 kwietnia 2019 roku występuje pod nazwą FPB – Media sp. z o.o. w upadłości.

⁴⁾ 17 lipca 2019 roku spółkę wykreślono z rejestru przedsiębiorców KRS.

⁵⁾ Dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 1.4.

⁶⁾ 15 stycznia 2019 roku otwarto proces likwidacji spółki.

⁷⁾ 7 stycznia 2019 roku złożono wniosek w KRS w sprawie likwidacji spółki.

⁸⁾ Na 30 czerwca 2019 roku fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadziły swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego (objęte konsolidacją) mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia, których liczba wynosiła odpowiednio dla każdego funduszu: 18 i 18 (31 grudnia 2018 roku: 18 i 18).

⁹⁾ % głosów posiadanych przez PZU różni się od % kapitału akcyjnego i zarówno na 30 czerwca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku wynosił 25,44%. Różnica pomiędzy udziałem w głosach a udziałem w kapitale wynika z posiadania przez akcjonariuszy niekontrolujących akcji uprzywilejowanych co do głosu.

¹⁰⁾ Jednostka stowarzyszona z Pekao, w której posiada on 40,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

¹¹⁾ Jednostka stowarzyszona z Alior Bankiem, w której posiada on 20,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

10 czerwca 2019 roku sąd wydał postanowienie o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców KRS spółki Syta Development sp. z o.o. w likwidacji. Kontrolę nad spółką sprawował likwidator niezależny od Grupy PZU i z tej przyczyny spółka nie podlegała konsolidacji.

14 maja 2019 roku sąd wydał postanowienie o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców KRS spółki Ardea Alba SA w likwidacji. Postanowienie sądu uprawomocniło się 28 maja 2019 roku. Wykreślenie spółki nie miało wpływu na skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

1.3 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Pekao ¹⁾	79,98%	79,97%
Alior Bank ²⁾	68,05%	68,07%
Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	43,00%	43,00%
Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	39,54%	39,54%
Sanatorium Uzdrawiskowe „Krystynka” sp. z o.o.	0,91%	0,91%
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	0,66%	0,66%
AAS Balta	0,01%	0,01%

¹⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Pekao, wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

²⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Alior Banku wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Grupa Pekao	17 649	18 251
Grupa Alior Banku	4 307	4 225
Pozostałe	6	6
Razem	21 962	22 482

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Pekao oraz Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Aktywa	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Wartość firmy	692	692	-	-
Wartości niematerialne	1 656	1 777	650	658
Inne aktywa	88	45	45	35
Rzeczowe aktywa trwałe	2 125	1 682	815	461
Nieruchomości inwestycyjne	13	13	-	-
Należności od klientów z tytułu kredytów	134 379	128 242	55 557	53 811
Pochodne instrumenty finansowe	2 172	1 765	615	579
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	4	4
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	48 175	40 356	15 007	13 636
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	17 215	12 262	6 861	6 307
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	28 622	27 266	8 068	7 280
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 338	828	78	49
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 140	1 112	1 137	1 076
Należności	2 108	2 235	835	815
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	4 336	13 219	2 135	2 069
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	44	4	-	-
Aktywa, razem	196 928	191 142	76 800	73 144

Kapitały i zobowiązania	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Kapitały				
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	22 066	22 824	6 329	6 207
Kapitał podstawowy	262	262	1 306	1 306
Pozostałe kapitały	20 539	20 721	5 627	5 609
Niepodzielony wynik	1 265	1 841	(604)	(708)
Udziały niekontrolujące	12	11	-	-
Kapitały, razem	22 078	22 835	6 329	6 207
Zobowiązania				
Rezerwy na świadczenia pracownicze	405	407	33	32
Inne rezerwy	407	297	109	119
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	33	-	-
Zobowiązania finansowe	168 065	164 636	68 795	65 373
Inne zobowiązania	5 941	2 934	1 534	1 413
Zobowiązania, razem	174 850	168 307	70 471	66 937
Kapitały i zobowiązania, razem	196 928	191 142	76 800	73 144

W poniższej tabeli zaprezentowano skonsolidowane dane Grupy PZU z wydzielonymi danymi Grupy Kapitałowej Pekao i Grupy Kapitałowej Alior Banku, uwzględniającymi efekt korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej na dzień obejmowania kontroli oraz ich późniejszego rozliczenia w czasie.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11 839	-	-	7	11 846
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(239)	-	-	-	(239)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	11 600	-	-	7	11 607
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(266)	-	-	4	(262)
Składki zarobione netto	11 334	-	-	11	11 345
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 993	(1 375)	(547)	44	115
Przychody netto z inwestycji	6 234	(3 397)	(2 073)	12	776
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	107	(53)	(40)	-	14
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(1 043)	266	804	-	27
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	347	(38)	(9)	2	302
Pozostałe przychody operacyjne	757	(187)	(154)	19	435
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(8 124)	-	-	-	(8 124)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	195	-	-	-	195
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(7 929)	-	-	-	(7 929)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(391)	179	212	-	-
Koszty odsetkowe	(1 065)	604	388	(9)	(82)
Koszty akwizycji	(1 616)	-	-	(40)	(1 656)
Koszty administracyjne	(3 276)	1 677	767	(17)	(849)
Pozostałe koszty operacyjne	(2 349)	1 142	394	(22)	(835)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 103	(1 182)	(258)	-	1 663

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolida- cyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(3)	-	-	-	(3)
Zysk (strata) brutto	3 100	(1 182)	(258)	-	1 660
Podatek dochodowy	(902)	382	148	-	(372)
Zysk (strata) netto	2 198	(800)	(110)	-	1 288

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 roku (przekształcone)	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolida- cyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11 881	-	-	6	11 887
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(336)	-	-	-	(336)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	11 545	-	-	6	11 551
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(491)	-	-	-	(491)
Składki zarobione netto	11 054	-	-	6	11 060
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2 030	(1 385)	(537)	12	120
Przychody netto z inwestycji	5 153	(2 954)	(1 589)	7	617
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	71	(67)	(33)	-	(29)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(812)	285	488	-	(39)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	401	(27)	(377)	-	(3)
Pozostałe przychody operacyjne	795	(180)	(222)	-	393
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(7 504)	-	-	-	(7 504)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	159	-	-	-	159
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(7 345)	-	-	-	(7 345)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(353)	183	168	-	(2)
Koszty odsetkowe	(992)	547	374	(7)	(78)
Koszty akwizycji	(1 519)	-	-	(12)	(1 531)
Koszty administracyjne	(3 342)	1 724	806	(6)	(818)
Pozostałe koszty operacyjne	(2 086)	796	403	-	(887)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 055	(1 078)	(519)	-	1 458
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	1	-	-	-	1
Zysk (strata) brutto	3 056	(1 078)	(519)	-	1 459
Podatek dochodowy	(771)	305	140	-	(326)
Zysk (strata) netto	2 285	(773)	(379)	-	1 133

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Zysk netto	800	773	110	379
Inne całkowite dochody	176	44	10	39
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	82	117	3	21
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	14	(56)	(12)	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	80	(17)	19	19
Różnice kursowe	-	-	-	(1)
Dochody całkowite netto, razem	976	817	120	418

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 685)	(5 854)	2 275	(457)
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 937)	7 422	(1 195)	1 063
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(252)	1 133	(275)	(117)
Przeptywy pieniężne netto, razem	(8 874)	2 701	805	489

Informacje o dywidendach	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2018
Data uchwalenia dywidendy	26 czerwca 2019	21 czerwca 2018	-	-
Dzień dywidendy	10 lipca 2019	6 lipca 2018	-	-
Dzień wypłaty dywidendy	30 lipca 2019	20 lipca 2018	-	-
Kwota dywidendy na akcję (w zł)	6,60	7,90	-	-
Wartość dywidendy przypadająca Grupie PZU	347	415	-	-
Wartość dywidendy przypadająca akcjonariuszom niekontrolującym	1 385	1 659	-	-

1.4 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

1.4.1. Spółki medyczne

Falck CM

13 marca 2019 roku PZU Zdrowie SA zawarł z Falck Danmark A/S przedwstępną, a 3 czerwca 2019 roku - przyrzeczoną umowę nabycia 403 551 udziałów w Falck CM, stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 50 zł każdy. Jednocześnie PZU Zdrowie SA, a przez to także PZU, został pośrednim właścicielem spółki Starówka sp. z o.o., w której Falck CM posiada 100% udziałów.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 3 czerwca 2019 roku obie spółki objęto konsolidacją.

Alergo-Med Tarnów sp. z o.o.

31 stycznia 2019 roku PZU Zdrowie nabył 1 432 udziały spółki Alergo – Med Tarnów sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 500 zł każdy.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 31 stycznia 2019 roku Alergo – Med sp. z o.o. objęto konsolidacją.

Corsham sp. z o.o.

4 lutego 2019 roku Alior Bank nabył 100 udziałów spółki Corsham sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 50 zł każdy.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 4 lutego 2019 roku Corsham sp. z o.o. objęto konsolidacją.

Prowizoryczne rozliczenie nabycia

Proces alokacji ceny nabycia udziałów Falck CM oraz Starówka Sp. z o.o. przeprowadzono na podstawie danych księgowych tych spółek na 31 maja 2019 roku uznając, iż nie wystąpiły istotne różnice danych księgowych pomiędzy 31 maja 2019 roku a 3 czerwca 2019 roku, czyli dniem objęcia kontroli.

Do dnia podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zakończono procesu rozliczenia nabycia udziałów Falck CM oraz Starówka Sp. z o.o. Wiarygodne i rzetelne wyliczenie wartości godziwej nabytych aktywów i zobowiązań wymaga zebrania oraz przetworzenia bardzo dużej ilości danych i dokonania odpowiednich kalkulacji, co uniemożliwiło zakończenie tego procesu pomiędzy dniem objęcia kontroli a datą podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSSF 3 daje na zakończenie procesu rozliczenia nabycia jeden rok od daty transakcji i takie ostateczne rozliczenie zostanie zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok kończący się 31 grudnia 2019 roku.

W tabelach poniżej zaprezentowano prowizoryczne rozliczenie nabycia spółek medycznych.

Wartość nabytych aktywów netto	Rozliczenie prowizoryczne
Aktywa	31
Rzeczowe aktywa trwałe	17
Należności	7
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	7
Zobowiązania	18
Zobowiązania finansowe	10
Inne zobowiązania	8
Wartość nabytych aktywów netto	13

Wyliczenie wartości firmy	Rozliczenie prowizoryczne
Przekazana zapłata	68
Wartość netto możliwych do zidentyfikowania aktywów	(13)
Wartość firmy	55

Wartość firmy nie będzie pomniejszała dochodu do opodatkowania.

1.4.2. Konsolidowane fundusze inwestycyjne

Z uwagi na utratę kontroli zaprzestano konsolidacji następujących funduszy inwestycyjnych: subfunduszu PZU Akcji Spółek Dywidendowych, PZU FIZ Akcji Focus, PZU FIZ Forte – od 31 marca 2019 roku oraz subfunduszu PZU Dłużny Aktywny – od 1 czerwca 2019 roku.

1.4.3. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa Jaworzno

31 stycznia 2019 roku KNF podjęła decyzję o przejęciu przez Alior Bank Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno (SKOK Jaworzno). Zgodnie z decyzją KNF, od 1 lutego 2019 roku Alior Bank objął zarząd majątkiem SKOK Jaworzno, która od 1 kwietnia 2019 roku została przejęta przez Alior Bank.

Przejęcie SKOK Jaworzno rozliczono zgodnie z MSSF 3. Proces przejęcia zrealizowano przy założeniu udzielenia Alior Bankowi wsparcia przez BFG na podstawie art. 264 Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym i nie wiązało się z dokonaniem zapłaty przez Alior Bank. Wsparcie BFG będzie polegało na przekazaniu dotacji oraz udzieleniu gwarancji na pokrycie strat (stosowne umowy są finalizowane) wynikających z ryzyka związanego z przejmowanymi prawami majątkowymi SKOK Jaworzno. Dotacja BFG udzielona zostanie na pokrycie, ustalonej na dzień przejęcia, różnicy pomiędzy wartością przejmowanych praw majątkowych a zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych deponentów SKOK. Na 30 czerwca 2019 roku wartość dotacji oszacowano na 96 mln zł. W myśl zapisów MSSF 3 ostateczne rozliczenie przejęcia musi nastąpić w ciągu 12 miesięcy od daty przejęcia, a więc do końca marca 2020 roku.

Prowizoryczne rozliczenie nabycia SKOK Jaworzno

Zgodnie z zapisami MSSF 3 Grupa PZU ujęła wartości godziwe przejętych aktywów i zobowiązań.

Wartość godziwą portfela kredytowego SKOK Jaworzno ustalono dla kredytów bez rozpoznanej utraty wartości (portfel pracujący). Dla tych kredytów obliczenie bazowało na przepływach kontraktowych skorygowanych o ryzyko kredytowe oraz przedpłaty. Wartość godziwą pracującego portfela kredytowego SKOK ustalono stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem obserwowanych wartości rynkowych stóp skorygowanych o marżę płynności oraz koszt kapitału, w podziale na homogeniczne podportfele. Wartość godziwa portfela kredytów niepracujących została przyjęta jako równa wartości księgowej ze względu na oczekiwany nieznaczący odzysk.

Wartość godziwa depozytów klientów i bankowych oraz innych zobowiązań finansowych o zapadalności do 1 roku jest w przybliżeniu równa ich wartości bilansowej. Wyznaczając wartość godziwą zobowiązań finansowych o zapadalności rezydualnej powyżej 1 roku, wyznaczono wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe. Wycena ta nie odbiegała od wartości bilansowej, wskutek czego nie dokonano korekty wartości godziwej.

Ponadto rozpoznano aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 20 mln zł w związku z nabytymi aktywami i zobowiązaniami przyjętymi w wyniku połączenia.

Prowizoryczne rozliczenie nabycia	Wartość bilansowa	Korekta do wartości godziwej	Wartość godziwa
Aktywa	208	26	234
Rzeczowe aktywa trwałe	7	-	7
Należności od klientów z tytułu kredytów	137	6	143
Należności	40	-	40
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	21	-	21
Pozostałe aktywa	3	20	23
Zobowiązania	336	-	336
Inne rezerwy	13	-	13
Zobowiązania finansowe	320	-	320
Inne zobowiązania	3	-	3
Udział w wartości godziwej nabytych aktywów netto	(128)	26	(102)
Dotacja od BFG			96
Wartość firmy			6

Wartość firmy w kwocie 6 mln zł w całości objęto odpisem z tytułu utraty wartości.

2. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy

2.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2019 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

27 marca 2019 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie powołania Pawła Surówki w skład Zarządu PZU nowej kadencji, powierzając mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU SA.

Powołanie Pawła Surówki nastąpiło na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą podjęcia uchwały Rady Nadzorczej PZU w sprawie powołania i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

28 marca 2019 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwały w sprawie powołania w skład Zarządu PZU nowej kadencji następujące osoby:

- Tomasza Kulika, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Macieja Rapkiewicza, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Małgorzatę Sadurską, powierzając jej pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Marcina Eckerta, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Adama Brzozowskiego, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Elżbietę Häuser – Schöneich, powierzając jej pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU.

W przypadku Adama Brzozowskiego i Elżbiety Häuser Schöneich powołanie nastąpiło z dniem następującym po dniu odbycia ZWZ PZU zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2018, na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą powołania Prezesa Zarządu PZU i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

W przypadku pozostałych osób powołanie nastąpiło z dniem 28 marca 2019 roku na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą powołania Prezesa Zarządu PZU SA i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

Roger Hodgkiss pełnił funkcję Członka Zarządu PZU do dnia ZWZ PZU na zasadzie sprawowania mandatu zgodnie z art. 369 § 4 Kodeksu spółek handlowych.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Adam Brzozowski – Członek Zarządu PZU;
- Marcin Eckert – Członek Zarządu PZU;
- Elżbieta Häuser – Schöneich – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

2.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2019 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Katarzyna Lewandowska – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

24 maja 2019 roku ZWZ PZU ustaliło liczbę członków Rady Nadzorczej PZU na 11 osób i powołało w skład Rady Nadzorczej PZU nowej kadencji: Macieja Łopińskiego, Roberta Jastrzębskiego, Alojzego Nowaka, Marcina Chludzińskiego, Agatę Górnicką, Roberta Śnitko, Elżbietę Mączyńską – Ziemaćką, Tomasza Kuczur, Krzysztofa Opolskiego, Macieja Zaborowskiego. Powołanie nastąpiło na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe 2020 – 2022.

Ponadto 24 maja 2019 roku Prezes Rady Ministrów działając w imieniu Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej powołał na podstawie § 20 ust. 7 Statutu PZU Pawła Góreckiego na Członka Rady Nadzorczej PZU.

Od 24 maja 2019 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Tomasz Kuczur – Członek Rady;
- Elżbieta Mączyńska – Ziemaćka – Członek Rady;
- Krzysztof Opolski – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

2.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy PZU.

Od 1 stycznia 2019 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Dorota Maciejaja;
- Roman Pałac.

Z dniem 30 kwietnia 2019 roku Tomasz Karusewicz został odwołany z funkcji Dyrektora Grupy PZU. Od 1 do 24 maja 2019 Roger Hodgiss pełnił funkcję Dyrektora Grupy PZU Życie. Z dniem 25 maja 2019 roku na Dyrektora Grupy w PZU Życie powołano Adama Brzozowskiego. Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska (PZU);
- Adam Brzozowski (PZU Życie);
- Bartłomiej Litwińczuk (PZU);
- Dorota Macieja (PZU);
- Roman Pałac (PZU).

3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy

Szczegółowe zasady (politykę) rachunkowości oraz kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok.

W skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym zastosowano te same zasady (polityki) rachunkowości i metody obliczeniowe, co w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok, za wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

3.1 Zmiany zasad rachunkowości, szacunków, błędy lat poprzednich

3.1.1. Zmiany w stosowanych MSSF

3.1.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2019 roku

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany w standardach.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
MSSF 16 – Leasing	1986/2017	Wpływ zastosowania MSSF 16 zaprezentowano w punkcie 3.1.2.
Zmiana do MSSF 9 – wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą	498/2018	Pewne opcje powodujące, że pożyczkodawca jest zmuszony zaakceptować zmniejszenie wynagrodzenia z tytułu udzielenia finansowania (w przypadku ujemnej rekompensaty) nie spełniały testu SPPI i w związku z powyższym instrumenty zawierające takie opcje nie mogły być klasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zgodnie ze zmianą, znak (dodatni lub ujemny) kwoty przedpłaty nie będzie istotny – to znaczy, w zależności od stopy obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kalkulacja tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę, jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty.
Interpretacja KIMSF 23 – Niepewność w kwestii uznawania przychodów podatkowych	1595/2018	Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU. Interpretację stosuje się w przypadku niepewności w kwestii określenia przychodów podatkowych, strat podatkowych, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych oraz stawek podatkowych, zgodnie z MSR 12.
Zmiana do MSR 28 – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	237/2019	Interpretacja nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU. Zgodnie ze zmienionym MSR 28, długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, dla których jednostka nie stosuje metody praw własności, zastosowanie ma MSSF 9, w tym również w zakresie utraty wartości. Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze	402/2019	<p>Zmiany dotyczą wprowadzenia poprawek do wytycznych związanych z rozliczaniem w przypadku zmiany planu, ograniczenia lub rozliczenia w okresie sprawozdawczym. Zmiany wymagają od podmiotów stosowania zaktualizowanych założeń aktuarialnych do określenia bieżącego kosztu usługi i odsetek netto na pozostałą część okresu sprawozdawczego po takim zdarzeniu. Zmiany wyjaśniają również, w jaki sposób wymogi dotyczące zmian planu, ograniczeń lub rozliczeń wpływają na wymogi dotyczące pułapu aktywów. RMSR zdecydowała, że rozliczanie "istotnych wahań rynkowych" (w euro) nie wchodzi w zakres tych poprawek. Zmiany dotyczą zmian w planie, ograniczeń lub rozliczeń, które nastąpią w dniu 1 stycznia 2019 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.</p> <p>Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSSF 2015-2017	412/2019	<p>Zmiany dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MSSF 3 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka przejmuje kontrolę nad działalnością, która jest wspólną działalnością, dokonuje ona ponownej oceny wcześniej posiadanych udziałów w tej spółce; 2. MSSF 11 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka otrzymuje wspólną kontrolę nad działalnością, która jest wspólną operacją, jednostka nie aktualizuje wcześniej posiadanych udziałów w tej firmie; 3. MSR 12 – zmiany precyzują, że wszelkie skutki dywidend z tytułu podatku dochodowego (tj. podział zysków) powinny być ujmowane w rachunku zysków i strat, niezależnie od tego, jak powstaje podatek; 4. MSR 23 - zmiany wyjaśniają, że jeżeli określone pożyczki pozostają nierozliczone po związaniu danego składnika aktywów z jego przeznaczeniem lub sprzedażą, to zaciągnięcie pożyczki staje się częścią funduszy, które jednostka ogólnie zaciąga, obliczając stopę kapitalizacji z ogólnych pożyczek. <p>Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

3.1.2. MSSF 16 – Leasing

MSSF 16 zastąpił MSR 17 *Leasing* oraz związane z tym standardem interpretacje i wprowadził pełny model identyfikacji i rozliczania umów leasingu w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Najistotniejsza zmiana dotyczy leasingobiorców, dla których nowy standard eliminuje rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym.

Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowodowało rozpoznanie nowego składnika aktywów (prawa do użytkowania przedmiotu leasingu) oraz nowego zobowiązania (zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu).

Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostało niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.

Przy zastosowaniu MSSF 16 Grupa PZU przyjęła następujące założenia i praktyczne podejścia dopuszczone przez standard:

- Na dzień 1 stycznia 2019 roku zastosowano podejście uproszczone zgodnie z pkt. C5(b) MSSF 16. Nie przekształcano danych porównawczych, a łączny efekt pierwszego zastosowania MSSF 16 ujęto jako korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.
- W przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, aktywa oraz zobowiązania leasingowe wyceniano w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych krańcową stopą procentową leasingobiorcy.
- Zastosowano jedną stopę dyskontową dla portfela umów leasingowych o w miarę podobnych cechach.
- Zastosowano reguły dotyczące leasingów krótkoterminowych dla leasingów operacyjnych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania MSSF 16.
- Wykorzystano wiedzę zdobytą po fakcie w określeniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawierała opcję przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu.

Ujęcie aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu oparte jest na subiektywnej ocenie Zarządu, uwzględniającej bieżące interpretacje związane z zastosowaniem MSSF 16. Subiektywna ocena, jak i zaprezentowane poniżej skutki zastosowania nowego standardu mogą ulec zmianie na skutek nowych interpretacji MSSF 16 lub zmian ogólnej praktyki stosowania nowych zasad rachunkowości.

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat za 2019 rok czynsze związane z wynajmem i dzierżawą zostały zastąpione amortyzacją prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz kosztami odsetkowymi od zobowiązań z tytułu leasingu.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie z sytuacji finansowej zaprezentowano w tabeli.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	31 grudnia 2018 (wg MSR 17)	Ujęcie umów leasingu	1 stycznia 2019 (wg MSSF 16)
Rzeczowe aktywa trwałe	3 184	1 246	4 430
Nieruchomości inwestycyjne	1 697	50	1 747
Zobowiązania finansowe	236 316	1 296	237 612

W dacie, w której przedmiot leasingu jest dostępny do wykorzystania, Grupa PZU ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Zgodnie z pkt. 5 MSSF 16 Grupa PZU skorzystała ze zwolnienia dla leasingów krótkoterminowych oraz dla leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość. Za aktywa o niskiej wartości przyjęto aktywa o wartości równej lub niższej od 20 tys. zł.

Zgodnie z pkt. 4 MSSF 16 Grupa PZU nie stosuje tego standardu dla wartości niematerialnych.

Na moment początkowego ujęcia:

- zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, w tym stałych opłat leasingowych pomniejszonych o należne zachęty leasingowe, zmiennych opłat leasingowych, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna, jeżeli jest prawdopodobne, że zostanie ona wykorzystana oraz kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli istnieje możliwość skorzystania z takiej opcji;
- aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu, obejmującego kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe, wszelkie początkowe koszty poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione w związku z demontażem i usunięciem składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, jeżeli wynika to z umowy leasingowej.

Grupa PZU rozpoznała aktywa oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie netto. Kwotę VAT ujmuje się w kosztach bieżącego okresu.

Opłaty leasingowe dyskontuje się stopą procentową leasingu, jeżeli można ją łatwo ustalić lub krańcową stopą procentową leasingobiorcy.

Krańcową stopę leasingobiorcy wyznacza się jako sumę stopy wolnej od ryzyka oraz stałego *spreadu* za ryzyko. Dla wszystkich umów kończących się w tej samej dacie i o stałej kwocie miesięcznych płatności (do tej grupy należy większość umów leasingu w Grupie PZU) wyznaczono stałą stopę dyskontową umowy.

W późniejszych okresach:

- składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się modelem kosztu pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości;
- składnik zobowiązań – według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazuje się łącznie z rzeczowymi aktywami trwałymi lub odpowiednio nieruchomości inwestycyjnymi, natomiast zobowiązania z tytułu leasingu – jako zobowiązania finansowe.

3.1.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
MSSF 17 – Kontrakty ubezpieczeniowe	18 maja 2017	1 stycznia 2022	<p>Celem standardu jest określenie jednolitych zasad rachunkowości dla wszystkich typów kontraktów ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem posiadanych przez ubezpieczyciela kontraktów reasekuracyjnych. Wprowadzenie jednolitych standardów powinno zapewnić porównywalność raportów finansowych pomiędzy jednostkami, państwami i rynkami kapitałowymi.</p> <p>Nowy standard definiuje jako kontrakt ubezpieczeniowy umowę, w której jedna strona przyjmuje znaczące ryzyko ubezpieczeniowe od posiadacza polisy i zobowiązuje się do zrekompensowania posiadaczowi polisy niekorzystnego efektu określonego, niepewnego przyszłego zdarzenia. Poza zakresem standardu pozostaną m. in. umowy inwestycyjne, gwarancje na produkt, gwarancje kredytowe, obligacje katastroficzne i tzw. pogodowe instrumenty pochodne (umowy, które wymagają płatności w oparciu o czynnik klimatyczny, geologiczny lub inną zmienną fizyczną, która nie jest specyficzna dla strony umowy).</p> <p>Standard wprowadza definicję granicy kontraktu, definiując jej początek jako wcześniejszy z momentów – początek ochrony, data wymagalności pierwszej składki, moment, gdy fakty i okoliczności wskazują, że umowa należy do grupy umów stratnych. Koniec granicy kontraktu występuje, gdy ubezpieczyciel ma prawo lub praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka dla konkretnego posiadacza polisy lub grupy polis, a wycena składki nie obejmuje ryzyka związanego z przyszłymi okresami.</p> <p>Zgodnie z MSSF 17 kontrakty będą wyceniane w jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> GMM – <i>General Measurement Model</i> – podstawowy model wyceny, gdzie łączną wartość zobowiązania ubezpieczeniowego kalkuluje się jako sumę: <ul style="list-style-type: none"> zdyskontowanej wartości najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych – oczekiwanych (ważonych prawdopodobieństwem) przepływów pieniężnych ze składek, roszczeń, świadczeń, wydatków i kosztów akwizycji, korekty z tytułu ryzyka (ang. <i>risk adjustment</i> – RA) – indywidualnego oszacowania niepewności związanej z ilością oraz czasem przyszłych przepływów pieniężnych oraz marży dla usług umownych (<i>contractual service margin</i> – CSM) – reprezentującej oszacowanie przyszłych zysków rozpoznawanych w czasie trwania polisy. Wartość CSM jest wrażliwa na zmiany oszacowań przepływów pieniężnych, wynikających np. ze zmian założeń nieekonomicznych. CSM nie może być wartością ujemną – wszelkie straty z kontraktu rozpoznaje się natychmiast w rachunku zysków i strat; PAA – <i>premium allocation approach</i> – model uproszczony, który można zastosować do wyceny kontraktów ubezpieczeniowych o okresie ochrony nieprzekraczającym 1 roku lub gdy jego zastosowanie nie prowadzi do istotnych różnic w stosunku do modelu GMM. W tym modelu wycena zobowiązania z tytułu pozostałej ochrony ubezpieczeniowej (<i>liability for remaining coverage</i>) jest analogiczna do mechanizmu rezerwy składki, bez oddzielnej prezentacji RA i CSM, natomiast wycenę zobowiązania z tytułu poniesionych szkód (<i>liability for incurred claims</i>) przeprowadza się za pomocą modelu GMM (bez kalkulacji CSM). VFA – <i>variable fee approach</i> – model stosowany dla kontraktów ubezpieczeniowych z bezpośrednim udziałem w zysku. Wartość zobowiązania liczona jest analogicznie, jak w modelu GMM, wartość CSM jest dodatkowo wrażliwa na zmiany założeń ekonomicznych.

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
			<p>MSSF 17 zakłada odrębne ujmowanie kontraktów reasekuracyjnych od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Cedent wycenia kontrakty reasekuracyjne za pomocą zmodyfikowanej metody GMM lub (o ile to możliwe – metodą PAA). Modyfikacje metody GMM wynikają przede wszystkim z faktu, iż kontrakty reasekuracyjne są zazwyczaj aktywem, a nie zobowiązaniem, a cedent raczej płaci wynagrodzenie reasekuratorowi niż czerpie zyski z kontraktu. Modyfikacje mają także zredukować rozbieżności wynikające z odrębnego ujmowania kontraktu reasekuracyjnego od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych.</p> <p>W przypadku kontraktów reasekuracyjnych zarówno zysk, jak i stratę skalkulowaną na moment rozpoznania kontraktu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rozlicza przez okres ochrony reasekuracyjnej. Założenia do wyceny kontraktu reasekuracyjnego powinny być spójne z używanymi do wyceny reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Dodatkowo wycena powinna uwzględniać ryzyko niewywiązania się reasekuratora ze swoich zobowiązań.</p> <p>W połowie 2018 roku Grupa PZU formalnie rozpoczęła prace projektowe w zakresie wdrożenia standardu we wszystkich ubezpieczeniowych spółkach Grupy PZU. W ramach projektu Grupa PZU pracuje m. in. nad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizą luki w istniejących procesach, narzędziach i systemach IT; • określeniem nowych elementów koniecznych do zaimplementowania w procesach i obszarach, na które istotny wpływ będzie miało wdrożenie MSSF 17; • analizą aktualnej oferty produktowej pod kątem segmentacji i zasad wyceny zgodnie z MSSF 17. <p>Pomimo opublikowania treści MSSF 17, RMSR kontynuuje prace nad jego ostatecznym kształtem. Z tego względu wersja standardu, która zostanie ostatecznie zatwierdzona rozporządzeniem Komisji Europejskiej będzie różniła się od obecnego tekstu. Wdrożenie MSSF 17 będzie miało fundamentalny wpływ zarówno na procesy w podmiotach ubezpieczeniowych, jak i na sprawozdawczość finansową Grupy PZU. W obecnej fazie projektu implementacji MSSF 17 oraz ze względu na potencjalne zmiany w jego treści, nie jest możliwe oszacowanie wpływu zastosowania MSSF 17 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSSF 3 – Połączenia jednostek	22 października 2018	1 stycznia 2020	<p>Zmiany mają na celu doprecyzowanie różnicy pomiędzy nabyciem działalności a nabyciem grupy aktywów.</p> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSR 1 i MSR 8 – definicja materialności	31 października 2018	1 stycznia 2020	<p>Zgodnie z nową definicją, informacje są istotne, jeżeli w uzasadniony sposób można oczekiwać, że ich pominięcie, zniekształcenie lub ukrycie może mieć wpływ na decyzje podejmowane przez głównych użytkowników sprawozdań finansowych na podstawie tych sprawozdań finansowych.</p> <p>Zmiana nie będzie miała znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do założeń konceptyjnych	29 marca 2018	1 stycznia 2020	<p>Zmienione założenia koncepcyjne zawierają kilka nowych koncepcji dotyczących wyceny, uwzględniają zaktualizowane definicje i kryteria uznawania aktywów i zobowiązań oraz wytyczne dotyczące raportowania wyników finansowych. Dodatkowo zawierają wyjaśnienia dotyczące ważnych obszarów, takich jak rola zarządzania, ostrożność i niepewności pomiaru w sprawozdaniach finansowych.</p> <p>Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości, za wyjątkiem MSSF 17.

3.2 Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi danymi finansowymi a niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

W porównaniu do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku dokonano następujących zmian, opisanych w kolejnych punktach.

3.2.1. Zmiana prezentacji wyniku na sprzedaży i wyniku z istotnej modyfikacji wierzytelności

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego transakcji dokonano przeniesienia wyniku ze sprzedaży i wyniku z istotnej modyfikacji wierzytelności.

3.2.2. Zmiana prezentacji odzysków od wierzytelności kredytowych przeniesionych na pozabilans

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego transakcji zmianie uległa prezentacja odzysków od wierzytelności kredytowych przeniesionych na pozabilans. Z uwagi na fakt, że spisania takie dokonywane są regularnie i są elementem zwykłej działalności bankowej w zakresie zarządzania wierzytelnościami nieregularnymi wartość odzysków przeniesiono z „Pozostałych przychodów operacyjnych” do „Zmiany wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych.

3.2.3. Marża z tytułu transakcji wymiany walutowej

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego przychodów osiąganym z tytułu marży na transakcjach wymiany walut dokonano ich przeniesienia z „Przychodów netto z inwestycji” do „Przychodów z tytułu prowizji i opłat”.

3.2.4. Zmiany wynikające ze stosowania MSSF 9

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok dokonano zmian w sposobie kalkulacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz sposobu klasyfikacji aktywów nabytych w transakcjach akwizycji banków do koszyków na poziomie Grupy PZU. Dane za I półrocze 2018 roku przekształcono, zgodnie z metodologią stosowaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok i w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2019 roku.

3.2.5. Wpływ różnic na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ powyższych zmian na pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (historyczne)	pkt 3.2.1	pkt 3.2.2	pkt 3.2.3	pkt 3.2.4	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 673	1	-	356	-	2 030
Przychody netto z inwestycji	5 594	1	-	(356)	(86)	5 153
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	99	(28)	-	-	-	71
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(838)	26	5	-	(5)	(812)
Pozostałe przychody operacyjne	800	-	(5)	-	-	795
Zysk brutto	3 147	-	-	-	(91)	3 056
Podatek dochodowy	(789)	-	-	-	18	(771)
Zysk netto	2 358	-	-	-	(73)	2 285
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	1 425	-	-	-	(15)	1 410
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	933	-	-	-	(58)	875

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (historyczne)	Korekta – pkt 3.2.4	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Zysk netto	2 358	(73)	2 285
Inne całkowite dochody	(40)	-	(40)
Dochody całkowite netto, razem	2 318	(73)	2 245
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej	1 324	(15)	1 309
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	994	(58)	936

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
Dane historyczne			
Wpływ zastosowania MSSF 9 i inne zmiany	(454)	(1 042)	(1 496)
Zysk (strata) netto	1 425	933	2 358
Kapitały na 30 czerwca 2018 roku	13 280	21 332	34 612
Korekta – pkt. 3.2.4			
Wpływ zastosowania MSSF 9 i inne zmiany	(58)	(104)	(162)
Zysk (strata) netto	(15)	(58)	(73)
Kapitały na 30 czerwca 2018 roku	(73)	(162)	(235)
Dane przekształcone			
Wpływ zastosowania MSSF 9 i inne zmiany	(512)	(1 146)	(1 658)
Zysk (strata) netto	1 410	875	2 285
Kapitały na 30 czerwca 2018 roku	13 207	21 170	34 377

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Zysk brutto	3 147	(91)	3 056
Korekty	(7 983)	91	(7 892)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(6 872)	(244) ⁴⁾	(7 116)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	715	(26) ¹⁾	689
Wynik z tytułu różnic kursowych	44	356 ³⁾	400
Podatek dochodowy zapłacony	(957)	(6) ⁴⁾	(963)
Pozostałe korekty	892	11 ⁴⁾	903
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 836)	-	(4 836)

¹⁾ Zmiana opisana w punkcie 3.2.1.

²⁾ Zmiana opisana w punkcie 3.2.2.

³⁾ Zmiana opisana w punkcie 3.2.3.

⁴⁾ Zmiana opisana w punkcie 3.2.4.

4. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

24 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2018. Zagadnienie opisano w punkcie 15.

26 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2018, przeznaczając na dywidendę kwotę 1 732 mln zł, czyli 6,60 zł na jedną akcję. Dzień dywidendy przypadał 10 lipca 2019 roku, a dzień wypłaty 30 lipca 2019 roku. PZU otrzymał dywidendę w wysokości 347 mln zł.

5. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 6 miesięcy od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem kwestii opisanych poniżej.

6.1 Spłata obligacji PZU Finance AB (publ.)

3 lipca 2019 roku PZU Finance AB (publ.), spółka zależna od PZU, spłaciła całość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami z tytułu obligacji o wartości nominalnej 850 mln euro.

6.2 Otwarcie wieloletniego programu emisji obligacji przez Alior Bank

5 sierpnia 2019 roku Rada Nadzorcza Alior Banku, zgodnie z wnioskiem Zarządu Alior Banku, wyraziła zgodę na otwarcie Wieloletniego Programu Emisji Obligacji Alior Bank SA oraz upoważniła Zarząd Alior Banku do wielokrotnego zaciągania zobowiązań finansowych w ramach tego Programu w drodze emisji przez Alior Bank niezabezpieczonych obligacji. Łączna wartość nominalna Programu nie przekroczy 5 mld zł.

Ponadto, Rada Nadzorcza Alior Banku, zgodnie z wnioskiem Zarządu Alior Banku wyraziła zgodę na zamknięcie programu emisji obligacji Alior Banku ustanowionego uchwałą Zarządu Alior Banku z 29 lipca 2015 roku i zaakceptowanego uchwałą Rady Nadzorczej Alior Banku z 10 sierpnia 2015 roku.

7. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

7.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	3 798	7 607	3 955	7 692
W ubezpieczeniach bezpośrednich	3 804	7 607	3 979	7 703
W ubezpieczeniach pośrednich	(6)	-	(24)	(11)
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 140	4 232	2 095	4 189
Składki ubezpieczeń indywidualnych	401	760	373	745
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	506	1 011	502	1 001
Składki ubezpieczeń grupowych	1 233	2 461	1 220	2 443
Składki przypisane brutto, razem	5 938	11 839	6 050	11 881

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	175	357	149	310
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 468	2 903	1 547	3 001
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	977	1 982	966	1 942
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	25	45	28	45
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	771	1 511	916	1 638
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	199	437	189	420
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	23	43	24	47
Świadczenie pomocy (grupa 18)	133	259	121	235
Ochrona prawna (grupa 17)	3	6	2	5
Pozostałe (grupa 16)	30	64	37	60
Razem	3 804	7 607	3 979	7 703

7.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Działalność bankowa	861	1 664	851	1 671
Marża na transakcjach walutowych z klientami	204	388	184	356
Prowizje maklerskie	26	52	39	87
Działalność powiernicza	15	30	18	34
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	232	439	208	400
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	17	36	28	60
Kredyty i pożyczki	101	195	119	220
Obsługa rachunków bankowych	103	204	105	213
Przelewy	78	153	78	153
Operacje kasowe	24	47	26	50
Skupione wierzytelności	13	23	10	19
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	18	38	18	36
Pozostałe prowizje	30	59	18	43
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	128	252	137	273
Ubezpieczenia emerytalne	35	69	44	84
Pozostałe	8	8	1	2
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	1 032	1 993	1 033	2 030

7.3 Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Przychody odsetkowe, w tym:	3 188	6 106	2 752	5 423
Należności od klientów z tytułu kredytów	2 326	4 559	2 097	4 040
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	289	495	189	437
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	351	616	301	615
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	20	35	20	37
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	25	53	32	63
Pożyczki	60	126	43	84
Skupione wierzytelności	28	62	20	55
Pochodne instrumenty zabezpieczające	78	137	40	70
Należności	-	1	-	1
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	11	22	10	21
Przychody z dywidend, w tym:	28	29	45	46
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	6	7	25	26
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	22	22	20	20
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	68	133	64	128
Różnice kursowe	(72)	24	(360)	(400)
Koszty działalności inwestycyjnej	(6)	(12)	(4)	(11)
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(31)	(58)	(22)	(49)
Pozostałe	6	12	9	16
Przychody netto z inwestycji, razem	3 181	6 234	2 484	5 153

7.4 Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji

Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	57	147	84	118
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	26	56	59	92
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	27	78	23	22
Instrumenty kapitałowe	(1)	3	(5)	6
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	24	44	(6)	(4)
Instrumenty dłużne	4	31	34	20
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	4	13	2	4
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	12	19	1	1
Instrumenty pochodne	(3)	(1)	(58)	(18)
Krótką sprzedaż	2	-	1	3
Należności	(14)	(58)	(13)	(27)
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	(6)	(6)
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	54	107	9	71

7.5 Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	(15)	26	(13)	3
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(3)	4	(5)	(2)
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(12)	22	(8)	5
- instrumenty dłużne	(13)	(9)	-	8
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	(1)	(1)	(1)	(1)
- pożyczki	2	32	(7)	(2)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(669)	(1 066)	(354)	(769)
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(671)	(1 048)	(353)	(773)
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2	(18)	(1)	4
Należności	(17)	-	(3)	(41)
Jednostki stowarzyszone	(3)	(3)	(5)	(5)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych, razem	(704)	(1 043)	(375)	(812)

7.6 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(64)	309	102	(9)
Instrumenty kapitałowe	(12)	84	(57)	(211)
Dłużne papiery wartościowe	(105)	32	141	246
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	53	193	18	(44)
Instrumenty pochodne	215	121	246	275
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	(1)	(4)	9	15
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	(1)	(6)	-	10
Nieruchomości inwestycyjne	(60)	(72)	117	110
Należności od klientów z tytułu kredytów	4	(1)	2	-
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem	93	347	476	401

7.7 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	148	293	133	297
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	58	109	47	100
Rozwiązanie rezerw ¹⁾	93	188	54	239
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	10	21	8	14
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	14	29	13	22
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	6	6	8	8
Otrzymane odszkodowania	5	13	5	9
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	9	16	5	14
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1	1	4	10
Pozostałe	44	81	29	82
Pozostałe przychody operacyjne, razem	388	757	306	795

¹⁾ W tym 182 mln zł rozwiązania przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia (1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku: 233 mln zł).

7.8 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	4 013	8 124	3 773	7 504
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 386	4 709	2 262	4 415
- odszkodowania i świadczenia	2 119	3 960	1 786	3 565
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	53	335	283	462
- koszty likwidacji szkód	214	414	193	388
W ubezpieczeniach na życie	1 627	3 415	1 511	3 089
- odszkodowania i świadczenia	1 495	3 111	1 485	3 077
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	99	238	(6)	(54)
- koszty obsługi świadczeń	33	66	32	66
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(42)	(195)	(54)	(159)
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(42)	(195)	(54)	(159)
Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem	3 971	7 929	3 719	7 345

7.9 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	139	239	114	202
Prowizje z tytułu pozyskania klientów bankowych	22	41	19	35
Prowizje za udostępnianie bankomatów	11	21	(1)	21
Koszty nagród dla klientów bankowych	4	8	4	7
Koszty przelewów i przekazów	11	21	10	19
Usługi dodatkowe do produktów bankowych	7	13	7	14
Prowizje maklerskie	4	8	3	8
Koszty obsługi rachunków bankowych	1	2	1	2
Koszty operacji banknotowych	3	7	4	7
Koszty działalności powierniczej	4	9	5	9
Pozostałe prowizje	11	22	16	29
Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem	217	391	182	353

7.10 Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Depozyty terminowe	255	504	268	541
Depozyty bieżące	135	268	103	201
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	111	220	94	190
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2	3	1	3
Pożyczki	3	5	3	5
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	11	21	16	30
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	9	16	3	5
Leasing	7	14	-	-
Pozostałe	7	14	11	17
Koszty odsetkowe, razem	540	1 065	499	992

7.11 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji według rodzaju	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Zużycie materiałów i energii	55	113	70	144
Usługi obce	391	762	426	828
Podatki i opłaty	28	56	23	49
Koszty pracownicze	1 208	2 382	1 256	2 425
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	152	306	95	189
Amortyzacja wartości niematerialnych	94	188	82	170
Inne, w tym:	811	1 609	775	1 558
- prowizje w działalności ubezpieczeniowej	629	1 251	604	1 199
- reklama	67	129	72	130
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	52	103	51	103
- pozostałe	63	126	48	126
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(13)	(44)	(7)	(48)
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem	2 726	5 372	2 720	5 315

7.12 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Podatek od instytucji finansowych	284	569	273	542
Koszty podstawowej działalności spółek nie prowadzących działalności ubezpieczeniowej, ani bankowej	188	358	178	356
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	60	113	50	103
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	35	82	20	53
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	32	547	47	277
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	17	34	18	35
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	1	19	1	21
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	6	19	22	31
Utworzenie rezerw ¹⁾	225	333	89	249
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	58	116	87	167
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	2	4	-	10
Darowizny	-	23	-	24
Koszty dochodzenia roszczeń	19	38	23	38
Pozostałe	38	94	87	180
Pozostałe koszty operacyjne, razem	965	2 349	895	2 086

¹⁾ W tym 214 mln zł utworzenia przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia (1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku: 216 mln zł).

7.13 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	734	1 481	783	1 410
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 314 163	863 268 725	863 374 918	863 442 942
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Średnia ważona liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek objętych konsolidacją)	(208 837)	(254 275)	(148 082)	(80 058)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	0,85	1,72	0,91	1,63

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

7.14 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 kwietnia- 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia- 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Ujętego w rachunku zysków i strat	(427)	(902)	(431)	(771)
- podatek bieżący	(482)	(836)	(582)	(915)
- podatek odroczonego	55	(66)	151	144
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczonego)	(84)	(112)	37	23
Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	(511)	(1 014)	(394)	(748)

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Inne całkowite dochody brutto	427	578	(142)	(63)
Podatek dochodowy	(84)	(112)	37	23
Wycena inwestycyjnych (lokacyjnych) instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(73)	(84)	35	31
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	(2)	(4)	-	(9)
Transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	(9)	(24)	2	1
Inne całkowite dochody netto	343	466	(105)	(40)

7.15 Wartość firmy

Wartość firmy	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Pekao ¹⁾	2 269	2 269
Alior Bank	746	746
Lietuvos Draudimas AB ²⁾	471	476
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221
AAS Balta	38	39
Spółki medyczne	170	115
Pozostałe	5	5
Wartość firmy, razem	3 920	3 871

¹⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia Pekao Investment Management SA.

²⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału Lietuvos Draudimas w Estonii.

Wzrost wartości firmy spółek medycznych wynika z nabycia nowych jednostek – Falck CM, Starówki sp. z o.o. oraz Alergo-Med. Tarnów sp. z o.o. Dodatkowe informacje na temat tych transakcji zaprezentowano w punkcie 1.4.1.

W wyniku przeprowadzonych analiz, w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku, podobnie jak i w 2018 roku, nie dokonano żadnych odpisów z tytułu utraty wartości wartości firmy.

7.16 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wg grup rodzajowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Oprogramowanie, licencje i podobne	1 248	1 250
Znaki towarowe	611	611
Relacje z klientami	837	953
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	323	354
Inne wartości niematerialne	13	12
Wartości niematerialne, razem	3 032	3 180

7.17 Inne aktywa

Inne aktywa	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	62	105
Szacowane regresy i odzyski	166	183
Odroczone koszty informatyczne	70	72
Zarachowane należności z bezpośredniej likwidacji szkód	54	56
Zapasy	49	51
Rozliczenia z tytułu podatków od nieruchomości, środków transportu i gruntowego	20	3
Rozliczenia z tytułu kosztów odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	25	-
Zarachowane prowizje	11	6
Pozostałe składniki aktywów	113	86
Inne aktywa, razem	570	562

7.18 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wg grup rodzajowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Urządzenia techniczne i maszyny	585	529
Środki transportu	186	138
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	108	198
Nieruchomości	3 040	2 078
Inne rzeczowe aktywa trwałe	307	241
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	4 226	3 184

7.19 Należności od klientów z tytułu kredytów

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	188 119	180 240
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 543	1 511
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	274	303
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	189 936	182 054

Należności od klientów z tytułu kredytów – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	166 995	16 409	9 270	6 692	199 366	159 612	16 069	7 855	7 165	190 701
Oczekiwane straty kredytowe	(892)	(1 219)	(4 545)	(4 591)	(11 247)	(870)	(1 189)	(3 601)	(4 801)	(10 461)
Wartość bilansowa netto	166 103	15 190	4 725	2 101	188 119	158 742	14 880	4 254	2 364	180 240

Należności od klientów z tytułu kredytów – wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa	937	606	-	-	1 543	1 511	-	-	-	1 511
Oczekiwane straty kredytowe	(6)	(26)	-	-	(32)	(14)	-	-	-	(14)

Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczący należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej aktywów.

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Segment detaliczny	101 726	97 567
Kredyty operacyjne	241	251
Kredyty konsumpcyjne	28 826	27 380
Kredyty consumer finance	2 304	2 563
Kredyty na zakup papierów wartościowych	72	69
Kredyty w rachunku karty kredytowej	1 131	1 124
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	68 079	65 092
Pozostałe kredyty hipoteczne	816	830
Pozostałe należności	257	258
Segment biznesowy	88 210	84 487
Kredyty operacyjne	34 689	34 371
Kredyty samochodowe	25	35
Kredyty inwestycyjne	27 110	26 166
Skupione wierzytelności (faktoring)	5 377	9 225
Kredyty w rachunku karty kredytowej	135	131
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	110	128
Pozostałe kredyty hipoteczne	8 508	8 560
Leasing finansowy	10 066	5 327
Pozostałe należności	2 190	544
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	189 936	182 054

7.20 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne	30 czerwca 2019		31 grudnia 2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	2 358	2 947	1 971	2 933
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą – transakcje SWAP	1	156	21	144
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje SWAP	492	510	374	770
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	1 865	2 281	1 576	2 019
- transakcje FRA	1	1	2	2
- transakcje SWAP	1 852	2 269	1 564	2 012
- opcje call (zakup)	8	1	6	2
- opcje put (sprzedaż)	4	10	4	3
Instrumenty pochodne związane z kursami walut	395	373	302	250
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje SWAP	86	23	31	1
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	309	350	271	249
- kontakty terminowe	139	144	92	131
- transakcje SWAP	98	128	115	54
- opcje call (zakup)	44	19	46	22
- opcje put (sprzedaż)	28	59	18	42
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – przeznaczone do obrotu	89	50	78	49
- kontakty terminowe	-	-	10	13
- opcje call (zakup)	89	2	66	2
- opcje put (sprzedaż)	-	48	2	34
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – przeznaczone do obrotu	95	76	136	133
- kontakty terminowe	31	19	35	34
- transakcje SWAP	26	26	46	45
- opcje call (zakup)	28	3	21	5
- opcje put (sprzedaż)	10	28	34	49
Instrumenty pochodne, razem	2 937	3 446	2 487	3 365

7.21 Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	30 czerwca 2019				31 grudnia 2018			
	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Instrumenty kapitałowe	nd.	629	961	1 590	nd.	522	1 220	1 742
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	nd.	nd.	4 498	4 498	nd.	nd.	4 298	4 298
Dłużne papiery wartościowe	38 708	49 546	5 792	94 046	34 652	38 215	12 176	85 043
Rządowe	31 587	35 482	5 348	72 417	27 501	26 167	11 986	65 654
Krajowe	31 412	33 171	5 218	69 801	27 349	23 419	10 793	61 561
Oprocentowanie stałe	28 195	21 798	3 412	53 405	24 074	10 745	8 893	43 712
Oprocentowanie zmienne	3 217	11 373	1 806	16 396	3 275	12 674	1 900	17 849
Zagraniczne	175	2 311	130	2 616	152	2 748	1 193	4 093
Oprocentowanie stałe	175	2 311	130	2 616	152	2 748	1 193	4 093
Pozostałe	7 121	14 064	444	21 629	7 151	12 048	190	19 389
Oprocentowanie stałe	839	5 779	27	6 645	1 323	4 501	39	5 863
Oprocentowanie zmienne	6 282	8 285	417	14 984	5 828	7 547	151	13 526
Pozostałe, w tym:	10 068	-	-	10 068	10 582	-	-	10 582
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2 858	-	-	2 858	3 278	-	-	3 278
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	2 667	-	-	2 667	2 769	-	-	2 769
Pożyczki	4 543	-	-	4 543	4 535	-	-	4 535
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe, razem	48 776	50 175	11 251	110 202	45 234	38 737	17 694	101 665

Dłużne papiery wartościowe – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	38 390	374	33	-	38 797	34 657	35	33	2	34 727
Oczekiwane straty kredytowe	(37)	(19)	(33)	-	(89)	(35)	(7)	(33)	-	(75)
Wartość bilansowa netto	38 353	355	-	-	38 708	34 622	28	-	2	34 652

Dłużne papiery wartościowe – wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	49 376	170	-	-	49 546	38 142	73	-	-	38 215
Oczekiwane straty kredytowe	(30)	(6)	-	-	(36)	(37)	(3)	-	-	(40)

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	2 668	1	9	-	2 678	2 770	1	9	-	2 780
Oczekiwane straty kredytowe	(2)	-	(9)	-	(11)	(2)	-	(9)	-	(11)
Wartość bilansowa netto	2 666	1	-	-	2 667	2 768	1	-	-	2 769

Pożyczki	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	4 510	61	-	-	4 571	4 595	-	-	-	4 595
Oczekiwane straty kredytowe	(25)	(3)	-	-	(28)	(60)	-	-	-	(60)
Wartość bilansowa netto	4 485	58	-	-	4 543	4 535	-	-	-	4 535

Odpis dotyczący dłużnych inwestycyjnych (lokacyjnych) aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Grupa Azoty SA		257
Biuro Informacji Kredytowej SA		173
Polimex-Mostostal SA		38
PSP sp. z o.o.		22
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA		13
Pozostałe		19
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem		522

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy inne niż RP	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Litwa	716	638
Stany Zjednoczone	318	957
Łotwa	130	90
Ukraina	105	90
Rumunia	100	157
Chorwacja	99	152
Indonezja	87	71
Kolumbia	80	42
Brazylia	77	57
Rosja	76	69
Bułgaria	74	75
Panama	70	36
Filipiny	59	42
Oman	56	41
Węgry	56	117
Urugwaj	55	42
Dominikana	52	42
Republika Południowej Afryki	50	35
Pozostałe	356 ¹⁾	1 340 ²⁾
Razem	2 616	4 093

¹⁾ W pozycji Pozostałe wykazano kraje, wobec których zaangażowanie bilansowe nie przekracza równowartości 50 mln zł: Arabia Saudyjska, Argentyna, Australia, Azerbejdżan, Bahrajn, Belgia, Białoruś, Boliwia, Chile, Dania, Egipt, Francja, Ghana, Gwatemala, Hiszpania, Holandia, Honduras, Irlandia, Jamajka, Jordania, Katar, Kazachstan, Kenia, Kostaryka, Maroko, Meksyk, Mongolia, Namibia, Niemcy, Nigeria, Paragwaj, Peru, Senegal, Serbia, Słowenia, Sri Lanka, Szwecja, Trynidad i Tobago, Turcja, Uzbekistan, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej.

²⁾ W pozycji Pozostałe wykazano Albania, Argentyna, Armenia, Australia, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Boliwia, Chile, Dania, Egipt, Etiopia, Francja, Ghana, Grecja, Gwatemala, Hiszpania, Holandia, Honduras, Indie, Irlandia, Jamajka, Jordania, Kamerun, Kazachstan, Kenia, Kostaryka, Maroko, Meksyk, Mongolia, Namibia, Niemcy, Nigeria, Paragwaj, Peru, Portugalia, Senegal, Serbia, Słowenia, Sri Lanka, Szwecja, Trynidad i Tobago, Turcja, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej.

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego

Emitent	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Narodowy Bank Polski	1 800	2 999
Samorządy krajowe	6 302	5 710
Banki zagraniczne	4 468	3 495
Spółki Indeksu WIG - Energia	2 292	1 183
Przetwórstwo przemysłowe	1 145	978
Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	1 017	725
Usługi komunalne	743	759
Spółki Indeksu WIG - Banki	556	452
Transport i gospodarka magazynowa	732	1 232
Spółki sektora energetyczno-paliwowego (w tym spółki indeksu WIG - Paliwa)	637	1 173
Górnictwo i wydobywanie (w tym: spółki indeksu WIG - Górnictwo)	477	130
Budownictwo i obsługa rynku nieruchomości	409	158
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	421	136
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (w tym spółki indeksu WIG - hotele i restauracje)	323	188
Informacja i telekomunikacja (w tym spółki indeksu WIG - Telekomunikacja)	195	4
Pozostałe	112	67
Razem	21 629	19 389

7.21.1. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

7.21.1.1. Rynek kapitałowy

W I półroczu 2019 roku obniżyły się rentowności 10-letnich obligacji skarbowych USA i Niemiec. W USA spadły one z poziomu 2,69% na początku roku do 2,00% na koniec czerwca. W Niemczech rentowności obniżyły się do rekordowo niskich poziomów i w końcu czerwca wynosiły -0,33%, wobec 0,25% na początku roku. W obu przypadkach krzywa rentowności wyplaszczyła się. W USA, do krótkotrwałego odwrócenia krzywej dochodowości doszło w marcu, a od 23 maja oprocentowanie 3-miesięcznych bonów skarbowych było już ciągle wyższe niż rentowność 10-letnich obligacji. Taka sytuacja w przeszłości poprzedzała zwykle recesję. Reagując na ryzyko spowolnienia gospodarczego i spadku cen akcji, Bank Centralny Stanów Zjednoczonych (FED) już na początku roku dokonał zwrotu w polityce monetarnej, sygnalizując zawieszenie dalszych podwyżek stóp procentowych, a później dopuścił także możliwość obniżki stóp, która faktycznie miała miejsce 31 lipca. Podjął także decyzję o wcześniejszym zakończeniu zmniejszania swojego bilansu. Również Europejski Bank Centralny (EBC) zareagował na słabsze dane o wzroście gospodarczym oraz spadające długoterminowe oczekiwania inflacyjne zapowiadając przedłużenie polityki stabilnych bądź niższych stóp procentowych co najmniej do połowy 2020 roku. Zdecydował także o wprowadzeniu nowego programu TLTRO (ang. *targeted longer-term refinancing operations*) od września 2019 roku. EBC rozważa również możliwość zróżnicowania stóp procentowych od lokowanych przez banki nadwyżek płynności (rozwiązanie to powinno przeciwdziałać negatywnym skutkom ujemnych stóp procentowych dla dochodowości banków) oraz przywrócenie programu skupu aktywów.

Rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych znacznie spadła w I półroczu 2019 roku. Podczas gdy na początku roku wynosiła 2,85% to na koniec czerwca już tylko 2,39%. Rentowności zaczęły wyraźnie obniżać się w maju, później więc niż na rynkach bazowych. Zapowiedź wzrostu wydatków budżetowych przyczyniła się bowiem do wzrostu rentowności 10-letnich obligacji skarbowych w pobliżu 3% pod koniec lutego. Na początku maja nawet na krótko przebiły one 3% i dopiero po ogłoszeniu podwyższenia ceł na towary z Chin przez prezydenta USA (co wzmogło obawy o stan globalnej koniunktury) zaczęły spadać zgodnie z tendencją na rynkach bazowych. W tym czasie spadły rynkowe oczekiwania odnośnie przyszłych stóp procentowych NBP, jak również rynkowe oceny ryzyka kredytowego Polski. Spread w stosunku do 10-letnich obligacji niemieckich, który na początku roku wynosił 260 p.b., do początku maja powiększył się do 302 p.b., by na koniec czerwca obniżyć się do 272 p.b. Jednocześnie doszło do wyplaszczenia polskiej krzywej dochodowości. Rentowność rocznych obligacji skarbowych wzrosła z poziomu 0,90% na koniec roku 2018 do poziomu 1,40% na koniec czerwca 2019 roku.

Na globalnych rynkach akcji w I półroczu 2019 roku miało miejsce gwałtowne odbicie po spadkach z końca ubiegłego roku, które cofnęło się tylko na chwilę w maju po zaostrzeniu konfliktu handlowego USA-Chiny. Szybkiemu wzrostowi cen akcji sprzyjał przede wszystkim „gołębi” zwrot w polityce głównych banków centralnych. W I półroczu 2019 roku indeks giełdy amerykańskiej S&P500 wzrósł o 17,35%, a niemiecki DAX wzrósł o 17,42%.

W I półroczu rosły także akcje polskich spółek. Indeks WIG wzrósł jednak w tym okresie o 4,3% - znacznie mniej od odpowiedników na rynkach bazowych. O ile indeks WIG20 zwiększył się tylko o 2,2% to relatywnie mocniej rosły ceny mniejszych spółek. Indeks mWIG40 odnotował wzrost o 4,4%, a sWIG80 aż o 11,8%. W rozbiciu sektorowym szczególnie dobrze wypadł indeks WIG telekomunikacja. Silnie spadał zaś indeks WIG energetyka.

7.21.1.2. Stopy procentowe i inflacja

W całym I półroczu 2019 roku inflacja (CPI) była średnio niewiele wyższa niż w II półroczu 2018 roku (1,8% r/r wobec 1,7% r/r). Jednak w trakcie I półrocza widoczne było przyspieszanie tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. W II kwartale bieżącego roku wskaźnik CPI osiągnął średnio 2,4% r/r wobec 1,2% r/r w I kwartale. Do wzrostu inflacji CPI przyczynił się w I półroczu nie tylko wyraźny wzrost cen żywności i paliw, wzrosła także inflacja bazowa netto (CPI po wyłączeniu cen żywności i energii) do 1,8% r/r w II kwartale bieżącego roku wobec 1,1% r/r kwartał wcześniej. Głównym czynnikiem wzrostu inflacji CPI były drożące usługi (3,9% r/r w czerwcu). Ceny towarów konkurujących z importem, rosły wolniej (2,2% r/r w czerwcu).

Stopy procentowe NBP pozostały w I półroczu 2019 roku niezmienione. Referencyjna stopa procentowa od marca 2015 roku wynosi 1,5%. Wg Rady Polityki Pieniężnej, obecny poziom stóp procentowych sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu i pozwala zachować równowagę makroekonomiczną.

7.21.1.3. Kursy walut

Kurs euro wyrażony w dolarze USA na koniec I półrocza 2019 roku wyniósł 1,1388 – tylko o 0,4% mniej niż na koniec poprzedniego roku. Jednak od końca kwietnia do początku czerwca wspólna waluta europejska wyraźnie osłabła w stosunku do dolara pozostając przeważnie poniżej 1,12. W I połowie roku złoty umocnił się nieco w stosunku do dwóch głównych światowych walut. Kurs euro wyrażony w złotych obniżył się o 1,1% z 4,30 na koniec 2018 roku do 4,25 na koniec czerwca 2019 roku, a kurs dolara amerykańskiego o 0,7% - z 3,76 do 3,73. Kurs franka szwajcarskiego w złotych na koniec czerwca 2019 roku wynosił 3,83 wobec 3,82 na koniec 2018 roku.

7.21.2. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku nie dokonano zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

7.22 Wartość godziwa

7.22.1. Opis technik wyceny

7.22.1.1. Dłużne papiery wartościowe i pożyczki

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o *spread* kredytowy. Jest on wyliczany na dzień najnowszej emisji w stosunku do ceny emisyjnej i powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień emisji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.

7.22.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.

7.22.1.3. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W przypadku, gdy jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są notowane na aktywnym rynku, ich wartość godziwą określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.

7.22.1.4. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. *interest rate swap*) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. *overnight indexed swaps*) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Wartość godziwa opcji związanych z lokatami strukturyzowanymi określana jest na podstawie wycen podawanych przez wystawców tych opcji, z uwzględnieniem weryfikacji tych wycen przeprowadzanej przez Grupę PZU, w oparciu o posiadane własne modele wyceny.

7.22.1.5. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiągnane na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

7.22.1.6. Nieruchomości wyceniane w wartości godziwej

W zależności od charakteru danej nieruchomości, wartość godziwą określa się za pomocą metody porównawczej, dochodowej lub pozostałościowej.

Metodą porównawczą wycenia się wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (takie jak lokale mieszkalne, garaże itp.). Metoda porównawcza zakłada ustalenie wartości godziwej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Współczynniki korygujące uwzględniają przykładowo takie czynniki jak upływ czasu i trend zmian cen rynkowych, lokalizacja, ekspozycja, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, dostępność komunikacyjna i dojazd, powierzchnia, sąsiedztwo (w tym położenie względem atrakcyjnych obiektów), możliwości inwestycyjne, warunki fizyczne, forma władania itp.

Metoda dochodowa zakłada oszacowanie wartości godziwej nieruchomości na podstawie zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. W kalkulacji uwzględnia się takie zmienne jak stopa kapitalizacji, poziom czynszów, poziom kosztów eksploatacyjnych, rezerwa z tytułu pustostanów, straty z tytułu zwolnień w płatnościach czynszu i zaległości czynszowych itp. Poziom zmiennych opisanych powyżej różni się w zależności od charakteru i przeznaczenia wycenianej nieruchomości (powierzchnia biurowa, powierzchnia handlowa, powierzchnia logistyczno-magazynowa), jej nowoczesności oraz lokalizacji (dojazd, odległość od centrum, dostępność, ekspozycja itp.), a także parametrów właściwych dla danego rynku lokalnego (m.in. stopy kapitalizacji, stawki czynszu, koszty eksploatacji).

Metodę pozostałościową stosuje się do określenia wartości rynkowej jeżeli nieruchomość ma być objęta pracami budowlanymi. Wartość godziwą nieruchomości określa się jako różnicę wartości nieruchomości po wykonaniu robót budowlanych oraz przeciętnej wartości kosztów tych robót, z uwzględnieniem zysków uzyskiwanych na rynku podobnych nieruchomości.

Nieruchomości wykazywane w wartości godziwej wyceniają licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi. Akceptacja każdej z takich wycen jest dodatkowo poprzedzona przeglądem przez pracowników jednostek Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek i niespójności. Powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z poniższymi zasadami:

- nieruchomości posiadane przez fundusze inwestycyjne zależne od PZU – wyceniane co 6 miesięcy – na dni kończące każde półrocze i rok obrotowy;
- nieruchomości inwestycyjne posiadane przez spółki Grupy PZU – najbardziej wartościowe pozycje wyceniane są w przypadku stwierdzenia przesłanek o możliwej istotnej zmianie wartości (przeważnie z częstotliwością roczną). Bez względu na wartość, każda nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana nie rzadziej niż raz na 5 lat;
- nieruchomości przeznaczone do sprzedaży – wyceniane przed rozpoczęciem ich aktywnej ekspozycji na rynku, zgodnie z wymogami MSSF 5.

7.22.1.7. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu depozytów

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej.

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz bieżący *spread* kredytowy.

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

7.22.2. Hierarchia wartości godziwej

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, klasyfikowane są do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
  - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
  - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
  - instrumenty pochodne notowane na giełdach.
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
  - notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
  - instrumenty pochodne – m. in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
  - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
  - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody porównawczej, obejmujące wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (w tym lokale mieszkalne, garaże itp.);
  - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
  - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta.
- Poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
  - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz niepłynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;
  - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody dochodowej lub metody pozostałościowej;
  - należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;

- opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Należności od klientów z tytułu kredytów	Marża płynności oraz bieżąca marża ze sprzedaży danej grupy produktowej	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża płynności dla kredytów w złotych skorygowana o kwotowania transakcji <i>fx swap</i> i <i>basis-swap</i> . Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ponieważ średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, <i>overdrafty</i> oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.	Korelacja ujemna
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	Marża ze sprzedaży	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, <i>overnight</i> oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.	Korelacja ujemna
Opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych	Parametry modelu	Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (<i>plain vanilla</i>) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki. Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym. Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Niepłynne obligacje i pożyczki	Spready kredytowe	<i>Spready</i> obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzytelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Stopa kapitalizacji	Stopę kapitalizacji ustala się na podstawie analizy stóp zwrotu osiągniętych w transakcjach dla podobnych nieruchomości.	Korelacja ujemna

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Koszty budowy	Wartość kosztów budowy określa się na podstawie rynkowych kosztów budowy pomniejszonych o koszty poniesione na dzień wyceny.	Korelacja dodatnia
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Miesięczna stawka czynszu za 1m ² odpowiedniego rodzaju powierzchni lub za jedno miejsce parkingowe	Stawki czynszu obserwuje się dla podobnych nieruchomości, podobnej jakości, w podobnych lokalizacjach oraz zbliżonej wielkości wynajmowanej powierzchni.	Korelacja dodatnia
Instrumenty pochodne	Parametry modelu	Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane	Spread emisji ponad krzywą rynkową	W przypadku zastosowania do wyceny historycznego <i>spreadu</i> emisji ponad krzywą rynkową, emisje takie klasyfikuje się do poziomu III hierarchii wartości godziwej.	Korelacja ujemna
Instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku		Kwotowania serwisów finansowych	

7.22.3. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	30 czerwca 2019				31 grudnia 2018			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 195	11 911	7 069	50 175	22 200	9 329	7 208	38 737
Instrumenty kapitałowe	394	1	234	629	309	1	212	522
Dłużne papiery wartościowe	30 801	11 910	6 835	49 546	21 891	9 328	6 996	38 215
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	6 092	4 930	229	11 251	12 758	4 684	252	17 694
Instrumenty kapitałowe	787	-	174	961	1 105	-	115	1 220
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	105	4 377	16	4 498	102	4 182	14	4 298
Dłużne papiery wartościowe	5 200	553	39	5 792	11 551	502	123	12 176
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	1 817	1 817	-	-	1 814	1 814
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	1 543	1 543	-	-	1 511	1 511
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	274	274	-	-	303	303
Pochodne instrumenty finansowe	7	2 831	99	2 937	35	2 384	68	2 487
Nieruchomości inwestycyjne	-	144	1 652	1 796	-	141	1 556	1 697
Zobowiązania								
Instrumenty pochodne	4	3 386	56	3 446	34	3 295	36	3 365
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	43	-	43	-	266	-	266
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	-	264	-	264	-	266	-	266
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	546	-	-	546	120	-	-	120

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie zakończonym 30 czerwca 2019	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	212	6 996	115	14	123	68	36	1 511	303	1 556
Zastosowanie MSSF 16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43
Nabycie / otwarcie pozycji	-	268	-	-	325	10	8	120	-	94
Reklasyfikacje z poziomu II	-	575 ¹⁾	-	-	-	2 ¹⁾	-	-	-	-
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	79	60	2	3	41	33	(2)	(3)	(42)
- przychody netto z inwestycji	-	77	-	-	1	(1)	-	(2)	(3)	-
- wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i nieruchomości	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	60	2	2	42	33	-	-	(42)
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	22	16	-	-	-	-	-	3	-	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(454)	-	-	(404)	(22)	(21)	(89)	(26)	(1)
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(645) ¹⁾	-	-	(8)	-	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	234	6 835	174	16	39	99	56	1 543	274	1 652

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 7.22.4.2.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w roku zakończonym 31 grudnia 2018	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu – klasyfikacja na moment zastosowania MSSF 9	221	4 855	95	-	163	100	52	1 556	365	2 204
Nabycie / otwarcie pozycji	-	3 034	-	14	727	16	10	409	3	139
Reklasyfikacje z poziomu I	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje z poziomu II	-	190 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	3
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	49	14	-	3	(30)	(9)	29	3	48
- przychody netto z inwestycji	-	49	-	-	-	-	-	29	-	-
- wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i nieruchomości	-	-	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	16	-	3	(27)	(9)	-	3	48
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	(9)	(12)	-	-	-	-	-	31	-	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(1 056)	-	-	(756)	(18)	(17)	(514)	(68)	(11)
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(831)
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(64)	-	-	(14)	-	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	212	6 996	115	14	123	68	36	1 511	303	1 556

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 7.22.4.2.

7.22.4. Aktywa i zobowiązania niewyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana	30 czerwca 2019				31 grudnia 2018			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Jednostki wyceniane metodą praw własności – EMC	-	-	6	6	-	-	14	14
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	188 733	188 733	-	-	181 635	181 635
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	28 661	3 209	20 449	52 319	24 251	2 301	21 541	48 093
Dłużne papiery wartościowe	28 661	1 229	12 279	42 169	24 251	1 239	11 900	37 390
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	-	551	2 307	2 858	-	126	3 153	3 279
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	1 429	1 247	2 676	-	936	1 830	2 766
Pożyczki	-	-	4 616	4 616	-	-	4 658	4 658
Zobowiązania								
Zobowiązania wobec banków	-	1 081	6 205	7 286	-	781	5 280	6 061
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	-	-	211 554	211 554	-	-	207 668	207 668
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	-	5 991	6 609	12 600	-	5 295	6 800	12 095
Zobowiązania podporządkowane ¹⁾	-	2 365	4 134	6 499	-	2 013	4 043	6 056
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	299	-	299	-	540	-	540

¹⁾ Do poziomu II zaklasyfikowano te zobowiązania, na wycenę których nieobserwowalne parametry nie miały istotnego wpływu. Przede wszystkim są to zobowiązania z tytułu obligacji emitowanych przez Pekao.

7.22.4.1. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.22.4.2. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikającego np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub
- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje municypalne i korporacyjne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje municypalne i korporacyjne, dla

których wpływ szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę,

- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych na wycenę był istotny oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowany parametr (korelacja) istotnie wpływał na wycenę.

W 2018 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu II do poziomu I przeniesiono obligacje skarbowe, dla której dostępne były kwotowania na aktywnym rynku;
- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje municypalne i korporacyjne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje korporacyjne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę, obligacje skarbowe denominowane w złotych, dla których wpływ szacowanego spreadu do obligacji referencyjnej nie miał istotnego wpływu na wycenę oraz transakcję pochodną rynku kapitałowego, z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę;
- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których szacowany parametr (korelacja) miał istotny wpływ na wycenę.

7.23 Należności

Należności - wartość bilansowa	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 605	2 574
- należności od ubezpieczających	2 355	2 438
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	117	112
- inne należności	133	24
Należności z tytułu reasekuracji	87	115
Inne należności	3 391	3 654
- należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających ¹⁾	1 324	1 632
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	798	992
- należności z tytułu dostaw i usług	338	340
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	232	237
- należności z tytułu prowizji dotyczących produktów pozabilansowych	141	178
- rozliczenia przewencyjne	42	46
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	27	27
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	13	14
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	5	6
- należności z tytułu kaucji i wadium	36	34
- należności międzybankowe i międzyoddziałowe	239	7
- należność z tytułu dotacji od BFG	96	-
- pozostałe	100	141
Należności, razem	6 083	6 343

¹⁾ W pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 30 czerwca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe należności na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 1 034 mln zł (na 31 grudnia 2018 roku: 939 mln zł).

7.24 Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe aktywów obciążonych ryzykiem kredytowym w poszczególnych kategoriach ratingów Fitch (w przypadku braku ratingu agencji Fitch zastosowano rating agencji Standard&Poor's lub Moody's). Ekspozycję na ryzyko kredytowe wynikające z transakcji warunkowych przedstawiono jako ekspozycję wobec emitenta papierów przyjętych jako zabezpieczenie.

W zestawieniu nie uwzględniono należności od klientów z tytułu kredytów oraz należności z tytułu umów ubezpieczeniowych. Wynikało to ze znacznego rozproszenia tych portfeli aktywów, skutkującego m.in. znacznym udziałem należności od podmiotów i osób fizycznych nie posiadających ratingów.

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 30 czerwca 2019	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu	Aktywa na ryzyko klienta	Razem
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – wartość bilansowa	-	-	29 531	245	3	-	8 929	-	38 708
- wartość bilansowa brutto	-	-	29 539	245	3	-	9 007	-	38 794
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	(8)	-	-	-	(78)	-	(86)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – wartość bilansowa	311	50	36 675	3 924	365	-	8 221	-	49 546
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ¹⁾	-	-	(4)	(5)	(1)	-	(26)	-	(36)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – wartość bilansowa	1	11	4 195	187	19	25	151	1 203	5 792
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych i transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży – wartość bilansowa	-	124	3 477	260	173	-	1 427	64	5 525
- wartość bilansowa brutto	-	124	3 477	260	173	-	1 438	64	5 536
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Pożyczki – wartość bilansowa	-	-	-	52	608	-	3 883	-	4 543
- wartość bilansowa brutto	-	-	-	52	609	-	3 910	-	4 571
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	(1)	-	(27)	-	(28)
Instrumenty pochodne	1 207	83	745	318	2	-	544	38	2 937
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych	-	131	609	-	-	-	168	-	908
Należności z tytułu reasekuracji	-	12	47	-	-	-	28	-	87
Razem	1 519	411	75 279	4 986	1 170	25	23 351	1 305	108 046

¹⁾ Odpis ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 31 grudnia 2018	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu	Aktywa na ryzyko klienta	Razem
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – wartość bilansowa	970	671	23 563	1 304	362	-	11 345	-	38 215
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ¹⁾	-	-	(7)	(3)	(1)	-	(29)	-	(40)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – wartość bilansowa	49	7	10 080	463	188	-	178	1 211	12 176
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – wartość bilansowa	-	83	27 529	1 652	-	-	5 388	-	34 652
- wartość bilansowa brutto	-	83	27 537	1 653	-	-	5 455	-	34 728
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	(8)	(1)	-	-	(67)	-	(76)
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych i transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży – wartość bilansowa	-	-	951	4 151	62	-	793	90	6 047
- wartość bilansowa brutto	-	-	951	4 151	62	-	804	90	6 058
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Pożyczki – wartość bilansowa	-	-	-	-	612	-	3 923	-	4 535
- wartość bilansowa brutto	-	-	-	-	613	-	3 982	-	4 595
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	(1)	-	(59)	-	(60)
Instrumenty pochodne	821	405	222	295	-	2	714	28	2 487
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych	-	149	634	-	-	-	135	-	918
Należności z tytułu reasekuracji	-	21	55	-	-	-	39	-	115
Razem	1 840	1 336	63 034	7 865	1 224	2	22 515	1 329	99 145

¹⁾ Odpis ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

W tabeli poniżej przedstawiono współczynniki ryzyka kredytowego wykorzystywane przez Grupę PZU do pomiaru ryzyka kredytowego.

Ratingi Standard&Poor's	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu
Współczynnik 30 czerwca 2019	0,70%	0,73%	1,28%	3,44%	12,22%	24,21%	20,62%
Współczynnik 31 grudnia 2018	0,71%	0,76%	1,34%	3,58%	12,77%	24,95%	24,95%

Wielkość ryzyka kredytowego dla aktywów, dla których ryzyko ponosi Grupa PZU na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 6 113 mln zł (na 31 grudnia 2018 roku: 6 924 mln zł; a przy zastosowaniu współczynników z 30 czerwca 2019 roku wartość ta wyniosłaby 5 893 mln zł).

7.25 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Grupy przeznaczone do sprzedaży	971	1 021
Aktywa	1 030	1 070
Nieruchomości inwestycyjne	955	973
Należności	14	12
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	5
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	46	76
Inne aktywa	7	4
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	59	49
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27	27
Inne zobowiązania	32	22
Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży	109	77
Rzeczowe aktywa trwałe	73	34
Nieruchomości inwestycyjne	36	43
Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży	1 139	1 147
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	59	49

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” i w sekcji „Grupy przeznaczone do sprzedaży” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez fundusze inwestycyjne sektora nieruchomości ze względu na osiągnięcie przewidywanego horyzontu inwestycyjnego.

7.26 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	30 czerwca 2019			31 grudnia 2018		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	23 971	(1 386)	22 585	23 508	(1 512)	21 996
Rezerwa składek	8 562	(478)	8 084	8 416	(594)	7 822
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	8	-	8	10	-	10
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	9 408	(715)	8 693	9 098	(724)	8 374
- na szkody zgłoszone	3 388	(621)	2 767	3 280	(603)	2 677
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	4 039	(74)	3 965	3 939	(103)	3 836
- na koszty likwidacji szkód	1 981	(20)	1 961	1 879	(18)	1 861
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 990	(193)	5 797	5 981	(194)	5 787
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	3	-	3	3	-	3
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	22 571	-	22 571	22 331	-	22 331
Rezerwa składek	99	-	99	99	-	99
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 294	-	16 294	16 204	-	16 204
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	585	-	585	592	-	592
- na szkody zgłoszone	148	-	148	152	-	152
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	431	-	431	434	-	434
- na koszty obsługi świadczeń	6	-	6	6	-	6
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4	-	4	4	-	4
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	242	-	242	256	-	256
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	5 347	-	5 347	5 176	-	5 176
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	46 542	(1 386)	45 156	45 839	(1 512)	44 327

7.27 Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie zakończonym 30 czerwca 2019	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	316	214	-	(182)	-	348
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	67	16	(6)	(5)	3	75
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	85	-	-	-	-	85
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	20	92	(30)	(1)	-	81
Pozostałe	31	11	(6)	-	-	36
Inne rezerwy, razem	519	333	(42)	(188)	3	625

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2017	Zastosowanie MSSF 9	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	260	159	419	441	(25)	(477)	(42)	316
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	82	-	82	52	(12)	(55)	-	67
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	57	-	57	-	-	-	28	85
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	63	-	63	-	(36)	(7)	-	20
Pozostałe	35	-	35	10	(13)	(1)	-	31
Inne rezerwy, razem	497	159	656	503	(86)	(540)	(14)	519

Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia

Pozycja zawiera rezerwy tworzone przez banki na potencjalne utraty korzyści ekonomicznych wynikających z ekspozycji pozabilansowych (np. udzielonych gwarancji lub ekspozycji kredytowych).

Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK

Kwota 57 mln zł dotyczy kary nałożonej w postępowaniu Prezesa UOKiK wobec PZU. Szczegółowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 16.2.

Kwota 28 mln dotyczy kary zwróconej przez UOKiK do Pekao. Ze względu na potencjalne ryzyko wypływu środków w związku z tą sprawą Grupa PZU nie rozpoznała przychodu z tytułu zwróconych środków, lecz utworzyła rezerwę.

Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji

Zarząd Pekao poinformował, że 4 kwietnia 2019 roku, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych i rozpoczęciu procedury konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Zamiarem Zarządu Pekao jest rozwiązanie umowy o pracę z maksymalnie 900 pracownikami oraz zmiana warunków zatrudnienia maksymalnie 620 pracownikom w okresie od 26 kwietnia 2019 roku do 31 października 2019 roku.

Całość kosztów związanych z rozwiązaniem umów o pracę i zmianą warunków zatrudnienia pracowników Pekao w ramach zwolnień grupowych oszacowano na 85 mln zł i w tej wysokości utworzono rezerwę restrukturyzacyjną. Wartość rezerwy na 30 czerwca 2019 roku wyniosła 65 mln zł.

7.28 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	4 299	4 017
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	2 757	2 450
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych	533	771
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej	156	144
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	546	120
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	264	266
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	43	266
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	238 564	232 299
Zobowiązania wobec banków	7 279	6 044
Depozyty bieżące	3 091	1 058
Depozyty jednodniowe	24	207
Depozyty terminowe	360	7
Kredyty otrzymane	3 212	4 386
Pozostałe zobowiązania	592	386
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	210 816	207 635
Depozyty bieżące	139 009	137 559
Depozyty terminowe	70 869	69 350
Pozostałe zobowiązania	938	726
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	12 535	12 009
Zobowiązania podporządkowane	6 423	6 061
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	300	540
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 211	10
Zobowiązania finansowe, razem	242 863	236 316

7.28.1. Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna (w mln)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji (otrzymania) / Data wykupu (spłaty)	Wartość bilansowa 30 czerwca 2019 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 grudnia 2018 (w mln zł)
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych PZU						
Obligacje podporządkowane PZU	2 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 czerwca 2017 29 lipca 2027	2 277	2 279
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Pekao						
Obligacje serii A	1 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 października 2017 29 października 2027	1 257	1 257
Obligacje serii B	550	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 16 października 2028	554	548
Obligacje serii C	200	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 14 października 2033	201	196
Obligacje serii D	350	PLN	WIBOR 6M + marża	4 czerwca 2019 4 czerwca 2031	351	-
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Alior Banku						
Pożyczka podporządkowana	10	EUR	EURIBOR 3M + marża	12 października 2011 12 października 2019	43	43
Obligacje serii F	322	PLN	WIBOR 6M+ marża	26 września 2014 26 września 2024	225	225
Obligacje serii G	193	PLN	WIBOR 6M + marża	31 marca 2015 31 marca 2021	196	196
Obligacje serii I oraz I1	183	PLN	WIBOR 6M+ marża	4 grudnia 2015 6 grudnia 2021	147	148
Obligacje serii K oraz K1	600	PLN	WIBOR 6M+ marża	20 października 2017 20 października 2025	605	605
Obligacje Meritum Bank serii B	67	PLN	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2013 29 kwietnia 2021	68	68
Obligacje Meritum Bank serii C	80	PLN	WIBOR 6M+ marża	21 października 2014 21 października 2022	81	81
Obligacje serii EUR001	10	EUR	LIBOR 6M+ marża	4 lutego 2016 4 lutego 2022	44	44
Obligacje serii P1A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	14 kwietnia 2016 16 maja 2022	151	151
Obligacje serii P1B	70	PLN	WIBOR 6M+ marża	21 kwietnia 2016 16 maja 2024	70	70
Obligacje serii P2A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	27 grudnia 2017 29 grudnia 2025	153	150
Zobowiązania podporządkowane					6 423	6 061

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Alior Bank obligacji objęty konsolidowane fundusze inwestycyjne.

7.28.2. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	3 663	3 676
Obligacje Alior Banku serii J	268	268
Obligacje Pekao	2 685	1 978
Certyfikaty depozytowe	4 545	4 542
Listy zastawne	1 374	1 545
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	12 535	12 009

	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Daty emisji	Data wykupu
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	850 mln euro	1,375%	3 lipca 2014 16 października 2015	3 lipca 2019
Obligacje Alior Banku serii J	250 mln zł	WIBOR 6M + marża	11 sierpnia 2017	11 sierpnia 2020

Obligacje zaklasyfikowano jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania PZU Finance AB (publ.) wynikające z obligacji zostały splateone, zgodnie z terminem wykupu, 3 lipca 2019 roku.

7.29 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Koszty do zapłacenia	1 472	1 578
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	355	361
Zarachowane koszty prowizji sprzedażowej w ubezpieczeniach grupowych	2	2
Zarachowane koszty wynagrodzeń	185	192
Zarachowane koszty reasekuracji	242	373
Zarachowane nagrody dla pracowników	414	345
Pozostałe	274	305
Przychody pobierane z góry	342	282
Pozostałe zobowiązania	10 615	5 547
Zobowiązania wobec akcjonariuszy PZU z tytułu dywidend	2 421	3
Zobowiązania z tytułu dywidendy wobec akcjonariuszy mniejszościowych jednostek zależnych	1 385	-
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	1 035	909
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych w systemach rozliczeń międzybankowych	1 838	934
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	888	835
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	552	419
Rozrachunki publiczno-prawne	198	165
Zobowiązania z tytułu składek na rzecz BFG	677	182
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	248	269
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	86	157
Zobowiązania wobec pracowników	118	141
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów banków od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	90	98
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	252	367
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	301	570
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	112	111
Zobowiązania z tytułu darowizn	23	25
Zobowiązania banków z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych ich klientom	21	20
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	14	15
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	29	30
Pozostałe	327	297
Inne zobowiązania, razem	12 429	7 407

8. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych

Aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych są przede wszystkim obligacje oraz wierzytelności zabezpieczone hipoteką (w przypadku emisji hipotecznych listów zastawnych) i depozyty pieniężne (w przypadku pokrycia Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych). Tabela prezentuje wartość bilansową zabezpieczenia wg rodzaju zabezpieczanego zobowiązania.

Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań	9 591	8 254
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	299	543
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1 031	1 043
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	110	95
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG)	259	133
Kredyt lombardowy i techniczny	5 088	3 700
Inne kredyty	722	569
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 346	1 462
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	63	54
Transakcje pochodne	673	655
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych, razem	9 591	8 254

9. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Aktywa warunkowe, w tym:	6	6
- otrzymane gwarancje i poręczenia	6	6
Zobowiązania warunkowe	60 207	57 667
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	12 384	13 211
- z tytułu kredytów i pożyczek w transzach	30 004	28 523
- udzielone poręczenia i gwarancje	8 974	7 682
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	653	576
- inne roszczenia sporne	227	231
- pozostałe, w tym:	7 965	7 444
- gwarantowanie emisji papierów wartościowych	3 957	4 470
- faktoring	2 596	1 275
- limit intra – day	359	755
- akredytywy i promesy	846	822
- pozostałe	207	122

PZU Finance AB (publ.), spółka zależna od PZU, w latach 2014-2015 wyemitowała 5-letnie obligacje w kwocie nominalnej 850 mln EUR, które zapadły w lipcu 2019 roku. Wpływy z emisji zostały przekazane do PZU w formie dwóch pożyczek na łączną kwotę 850 mln EUR. Płatności z tytułu pożyczek były dopasowane do płatności z tytułu obligacji pod względem terminu płatności oraz kwoty. PZU spłacił pożyczki wobec PZU Finance AB 28 czerwca 2019 roku.

W 2018 roku, w związku z wątpliwościami dotyczącymi opodatkowania na podstawie ustawy Swedish Conversion Act (2000:46) różnic kursowych w sytuacji, gdzie walutą sprawozdawczą jest euro, PZU Finance AB (publ.) wystąpiła o indywidualną interpretację do Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych (Skatterättsnämnden). 13 marca 2019 roku PZU Finance AB

(publ.) otrzymała interpretację, zgodnie z którą różnice kursowe z tytułu spłaty pożyczki powinny zostać opodatkowane, natomiast różnice kursowe z tytułu spłaty obligacji – nie podlegają opodatkowaniu. 3 kwietnia 2019 PZU Finance AB (publ.) złożyła apelację do Naczelnego Sądu Administracyjnego (Högsta förvaltningsdomstolen). Interpretacja Rady, w przypadku jej utrzymania przez szwedzki Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen), oznaczałaby stosowanie na terytorium Szwecji odmiennego podejścia wobec spółek raportujących w euro w porównaniu do spółek raportujących w koronach szwedzkich, co byłoby niezgodne z założeniami do ww. ustawy. W ocenie Grupy PZU takie podejście byłoby sprzeczne z art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczącym konieczności zapewnienia swobodnego przepływu kapitału w UE lub art. 49 i 54 TFUE dotyczącymi swobody przedsiębiorczości.

W związku z powyższym Grupa PZU ujęła zobowiązanie warunkowe w kwocie 78 mln zł (równowartość 193 mln koron szwedzkich).

10. Zarządzanie kapitałem własnym

3 października 2016 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2016 – 2020 („Polityka”).

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wypłacalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU zakłada, że:

- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:
  - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
  - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
  - pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej;

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyk i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w zakresie dywidendy.

Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest zgodnie z formułą standardową na poziomie całej Grupy PZU.

Na podstawie art. 412 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i ujawniać roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Sprawozdanie za rok 2018, opublikowane 27 maja 2019 roku dostępne jest na stronie <https://www.pzu.pl/relacje-inwestorskie/informacje-finansowe>. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

Niezależnie od powyższego, niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

Współczynnik wypłacalności Grupy PZU na 31 grudnia 2018 roku, opublikowany w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej Grupy PZU za 2018 rok wyniósł 233%. Raportowany do KNF i niepodlegający badaniu przez firmę audytorską współczynnik wypłacalności (zarówno jednostkowy, jak i skonsolidowany) na koniec pierwszego kwartału 2019 roku utrzymywał się powyżej poziomu 200%.

Utrzymywane poziomy współczynnika wypłacalności są zgodne z założonymi w polityce kapitałowej Grupy PZU.

11. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

11.1 Segmenty sprawozdawcze

11.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOZPZO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU i Link4.	Jak wyżej.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności konsolidowane fundusze inwestycyjne).	Agregacji dokonano ze względu na podobny, nadwyżkowy charakter przychodów.
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Grupę Pekao i Grupę Alior Banku.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz identyczne środowisko regulacyjne działania.
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez Lietuvos Draudimas AB wraz z oddziałem w Estonii, AAS Balta oraz UAB PZU Lieutuva Gyvybes Draudimas.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i>).	Brak agregacji
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

11.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

11.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

11.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych;
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

11.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

11.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2018 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2018 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

11.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe (podlegające MSSF 4) bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSSF 9). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

11.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstąpienie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzenia i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikające z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczące zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikające ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji.

11.6 Dane ilościowe

Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	735	1 405	893	1 520
Składki przypisane brutto między segmentami	5	6	2	1
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	740	1 411	895	1 521
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	17	72	(216)	(166)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	757	1 483	679	1 355
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(109)	(158)	(251)	(290)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(32)	(108)	153	94
Składki zarobione netto	616	1 217	581	1 159
Dochody z lokat, w tym:	24	49	34	63
operacje na zewnątrz	24	49	34	63
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	15	24	9	29
Przychody	655	1 290	624	1 251
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(392)	(774)	(392)	(721)
Koszty akwizycji	(129)	(254)	(120)	(233)
Koszty administracyjne	(31)	(61)	(34)	(64)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	9	19	8	17
Pozostałe	(11)	(34)	(9)	(33)
Wynik na ubezpieczeniach	101	186	77	217

Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 581	5 264	2 616	5 327
Składki przypisane brutto między segmentami	5	9	5	23
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 586	5 273	2 621	5 350
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	38	(123)	(44)	(304)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	2 624	5 150	2 577	5 046
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(12)	(47)	(23)	(26)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(27)	(14)	(15)	(36)
Składki zarobione netto	2 585	5 089	2 539	4 984
Dochody z lokat, w tym:	118	238	149	283
operacje na zewnątrz	118	238	149	283
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	24	72	25	60
Przychody	2 727	5 399	2 713	5 327
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(1 739)	(3 287)	(1 603)	(3 135)
Koszty akwizycji	(491)	(966)	(454)	(905)
Koszty administracyjne	(153)	(305)	(158)	(288)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	-	-	2	(1)
Pozostałe	(88)	(195)	(67)	(180)
Wynik na ubezpieczeniach	256	646	433	818

Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 738	3 471	1 722	3 444
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 738	3 471	1 722	3 444
Zmiany stanu rezerw składek	1	-	-	(1)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	1 739	3 471	1 722	3 443
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	1 739	3 471	1 722	3 443
Dochody z lokat, w tym:	174	350	139	261
operacje na zewnątrz	174	350	139	261
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	2	3	1	1
Przychody	1 915	3 824	1 862	3 705
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 230)	(2 594)	(1 196)	(2 510)
Koszty akwizycji	(97)	(187)	(88)	(172)
Koszty administracyjne	(159)	(310)	(154)	(297)
Pozostałe	(22)	(30)	(10)	(22)
Wynik na ubezpieczeniach	407	703	414	704

Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	367	694	343	689
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	367	694	343	689
Zmiany stanu rezerw składek	(1)	2	-	2
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	366	696	343	691
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	366	696	343	691
Dochody z lokat, w tym:	124	316	68	83
- operacje na zewnątrz	124	316	68	83
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	490	1 012	411	774
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(388)	(794)	(311)	(571)
Koszty akwizycji	(33)	(64)	(32)	(65)
Koszty administracyjne	(16)	(33)	(19)	(37)
Pozostałe	(1)	(2)	(2)	(3)
Wynik na ubezpieczeniach	52	119	47	98

Inwestycje	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Dochody z lokat, w tym:	66	223	(208)	(293)
- operacje na zewnątrz	(38)	102	(233)	(340)
- operacje między segmentami	104	121	25	47
Wynik z działalności operacyjnej	66	223	(208)	(293)

Działalność bankowa	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2018 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	990	1 922	962	1 889
Dochody z lokat, w tym:	2 136	4 436	2 252	4 336
- operacje na zewnątrz	2 136	4 436	2 252	4 336
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	3 126	6 358	3 214	6 225
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(216)	(391)	(181)	(351)
Koszty odsetkowe	(507)	(997)	(468)	(927)
Koszty administracyjne	(1 226)	(2 439)	(1 302)	(2 540)
Pozostałe	(347)	(1 080)	(272)	(639)
Wynik z działalności operacyjnej	830	1 451	991	1 768

Ubezpieczenia emerytalne	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Dochody z lokat, w tym:	2	3	1	3
operacje na zewnątrz	2	3	1	3
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	37	69	41	77
Przychody	39	72	42	80
Koszty administracyjne	(10)	(22)	(9)	(17)
Pozostałe	(1)	(2)	(1)	(3)
Wynik z działalności operacyjnej	28	48	32	60

Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	440	856	412	787
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	440	856	412	787
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(31)	(47)	(30)	(54)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	409	809	382	733
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(11)	(39)	(9)	(29)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(3)	11	(3)	6
Składki zarobione netto	395	781	370	710
Dochody z lokat, w tym:	8	22	2	5
operacje na zewnątrz	8	22	2	5
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	403	803	372	715
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(235)	(482)	(223)	(434)
Koszty akwizycji	(84)	(165)	(78)	(153)
Koszty administracyjne	(32)	(63)	(31)	(60)
Pozostałe	1	2	1	2
Wynik na ubezpieczeniach	53	95	41	70

Ubezpieczenia - Ukraina	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	78	149	62	114
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	78	149	62	114
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(3)	(10)	(3)	(4)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	75	139	59	110
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(26)	(46)	(24)	(42)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	1	(1)	2	1
Składki zarobione netto	50	92	37	69
Dochody z lokat, w tym:	6	14	4	6
operacje na zewnątrz	6	14	4	6
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	56	106	41	75
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(14)	(33)	(12)	(25)
Koszty akwizycji	(26)	(51)	(21)	(40)
Koszty administracyjne	(7)	(14)	(6)	(11)
Pozostałe	6	12	4	10
Wynik na ubezpieczeniach	15	20	6	9

Kontrakty inwestycyjne	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Składki przypisane brutto	7	17	8	20
Zmiany stanu rezerw składek	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	7	17	8	20
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek	-	-	-	-
Składki zarobione netto	7	17	8	20
Dochody z lokat, w tym:	3	11	-	(7)
operacje na zewnątrz	3	11	-	(7)
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-
Przychody	10	28	8	13
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(8)	(24)	(5)	(7)
Koszty akwizycji	-	-	-	-
Koszty administracyjne	(1)	(2)	(1)	(3)
Wynik z działalności operacyjnej	1	2	2	3

Pozostałe segmenty	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019	1 kwietnia - 30 czerwca 2018	1 stycznia - 30 czerwca 2018
Dochody z lokat, w tym:	9	9	12	12
- operacje na zewnątrz	9	9	12	12
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	275	539	247	492
Przychody	284	548	259	504
Koszty	(291)	(567)	(277)	(539)
Pozostałe	14	17	7	13
Wynik z działalności operacyjnej	7	(2)	(11)	(22)

Uzgodnienia 1 stycznia 2019 - 30 czerwca 2019	Składki zarobione netto	Dochody z lokat ²⁾	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 217	49	(774)	(254)	(61)	186
Ubezpieczenia masowe	5 089	238	(3 287)	(966)	(305)	646
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	3 471	350	(2 594)	(187)	(310)	703
Ubezpieczenia indywidualne	696	316	(794)	(64)	(33)	119
Inwestycje	-	223	-	-	-	223
Działalność bankowa	-	4 436	-	-	(2 439)	1 451
Ubezpieczenia emerytalne	-	3	-	(2)	(22)	48
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	781	22	(482)	(165)	(63)	95
Ubezpieczenia - Ukraina	92	14	(33)	(51)	(14)	20
Kontrakty inwestycyjne	17	11	(24)	-	(2)	2
Pozostałe segmenty	-	9	-	-	-	(2)
Segmenty razem	11 363	5 671	(7 988)	(1 689)	(3 249)	3 491
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(17)	(6)	23	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(5)	-	-	(5)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	19	-	-	-	19
Wycena nieruchomości	-	(4)	-	-	(1)	(6)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(3)
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(10)	(10)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(12)	(35)	41	73	(16)	(383)
Dane skonsolidowane	11 334	5 645	(7 929)	(1 616)	(3 276)	3 103

Uzgodnienia 1 stycznia 2018 – 30 czerwca 2018 (dane przekształcone)	Składki zarobione netto	Dochody z lokata²⁾	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 159	63	(721)	(233)	(64)	217
Ubezpieczenia masowe	4 984	283	(3 135)	(905)	(288)	818
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	3 443	261	(2 510)	(172)	(297)	704
Ubezpieczenia indywidualne	691	83	(571)	(65)	(37)	98
Inwestycje	-	(293)	-	-	-	(293)
Działalność bankowa	-	4 336	-	-	(2 540)	1 768
Ubezpieczenia emerytalne	-	3	-	(3)	(17)	60
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	710	5	(434)	(153)	(60)	70
Ubezpieczenia - Ukraina	69	6	(25)	(40)	(11)	9
Kontrakty inwestycyjne	20	(7)	(7)	-	(3)	3
Pozostałe segmenty	-	12	-	-	-	(22)
Segmenty razem	11 076	4 752	(7 403)	(1 571)	(3 317)	3 432
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(20)	10	7	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(4)	-	-	(4)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	(15)	-	-	-	(15)
Wycena nieruchomości	-	(4)	-	-	-	(7)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(7)
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(10)	(10)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(2)	70	55	52	(15)	(334)
Dane skonsolidowane	11 054	4 813	(7 345)	(1 519)	(3 342)	3 055

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny

	1 stycznia – 30 czerwca 2019					1 stycznia – 30 czerwca 2018 (przekształcone)				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	10 834	856	149	-	11 839	10 980	787	114	-	11 881
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	6	-	-	(6)	-	20	-	-	(20)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 993	-	-	-	1 993	2 030	-	-	-	2 030
Dochody z lokat ¹⁾	5 609	22	14	-	5 645	4 802	5	6	-	4 813

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

	30 czerwca 2019					31 grudnia 2018				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwałe inne niż aktywa finansowe ¹⁾	7 005	249	4	-	7 258	6 122	238	4	-	6 364
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 333	-	3	-	2 336	2 231	-	3	-	2 234
Aktywa	338 287	2 714	440	(1 362)	340 079	326 874	2 704	409	(1 433)	328 554

¹⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

11.7 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

12. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku PZU, ani jego jednostki zależne nie dokonywały istotnych emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych, za wyjątkiem kwestii opisanej poniżej.

4 czerwca 2019 roku Pekao wyemitował obligacje podporządkowane serii D. Poniżej zaprezentowano najważniejsze parametry wyemitowanych instrumentów:

	Jednostkowa wartość nominalna (w zł)	Łączna wartość nominalna (w mln zł)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji	Data wykupu
Seria D	500 000	350	PLN	WIBOR 6M + 1,70% marży	4 czerwca 2019	4 czerwca 2031 roku z opcją dającą prawo wcześniejszego wykupu w terminie 7 lat od dnia emisji lub przy braku zgody KNF na zakwalifikowanie jako instrumentu w Tier II, zmianie regulacyjnej klasyfikacji obligacji, zmianie opodatkowania obligacji

8 lipca 2019 roku Pekao otrzymał decyzję KNF w sprawie wyrażenia zgody na zaklasyfikowanie obligacji serii D jako instrumentów w kapitale Tier II.

Po dacie bilansowej, 3 lipca 2019 roku PZU Finance AB (publ.), spółka zależna od PZU, spłaciła całość zadłużenia z tytułu obligacji o wartości nominalnej 850 mln euro.

13. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

14. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – których łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

15. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

24 maja 2019 roku ZWZ PZU dokonało podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku w kwocie 2 712 mln zł przeznaczając:

- 2 418 mln zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, czyli 2,80 zł na jedną akcję;
- 287 mln zł na kapitał zapasowy;
- 7 mln zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;

Dzień dywidendy ustalono na 14 sierpnia 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy – na 5 września 2019 roku.

Ponadto ZWZ PZU przeniósł na kapitał zapasowy zysk z lat ubiegłych, wynikający z rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank w kwocie 20 mln zł.

16. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy czterech spółek: PZU, PZU Życie, Pekao i Alior Banku. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę przekazania niniejszego raportu okresowego, jednak ich wartość może ulec zmianie w przyszłości. W przypadku jednostek ubezpieczeniowych roszczenia sporne uwzględnia się w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia.

Na 30 czerwca 2019 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 238 417 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 8 048 mln zł. W kwocie tej 4 246 mln zł dotyczy zobowiązań, a 3 802 mln zł wierzytelności spółek z Grupy PZU.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość byłaby istotna, za wyjątkiem kwestii opisanych poniżej.

16.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 281 mln zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 261 mln zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 mln zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonanej uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchyleniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 30 czerwca 2019 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

13 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył odpis pozwu złożony przez Wspólną Reprezentację SA w restrukturyzacji, która wytoczyła powództwo przeciwko PZU o zapłatę 34 mln zł z odsetkami ustawowymi od 1 października 2015 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu. Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę odszkodowania z tytułu pozbawienia akcjonariuszy udziału w zysku za rok obrotowy 2006. Powód twierdzi, że roszczenia odszkodowawcze zostały przeniesione przez akcjonariuszy na Powoda na podstawie umów zleceń wraz z powierniczym przelewem wiarytelności a roszczenie dochodzone pozwem stanowi łączną szkodę wyrządzoną akcjonariuszom. PZU nie uznaje roszczeń ze względu na ich bezzasadność i złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. PZU nie wyraził zgody na mediację. Termin rozprawy wyznaczono na 6 listopada 2019 roku.

16.2 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 57 mln zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji Prezesa UOKiK, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. 31 lipca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. 4 października 2017 roku Prezes UOKiK wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 23 stycznia 2019 roku oddalił apelację Prezesa UOKiK. Wyrok jest prawomocny. Od prawomocnego wyroku Prezes UOKiK wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, na którą PZU udzielił odpowiedzi.

PZU posiadał rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na 30 czerwca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku wynosiła 57 mln zł.

16.3 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU Życie

1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które mogło stanowić naruszenie art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50 mln zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadzając się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji, złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym sformułował 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

Po wieloletnich postępowaniach, 30 września 2015 roku PZU Życie zapłacił nałożoną karę w wysokości 50 mln zł oraz koszty procesu, którymi został obciążony. 18 marca 2016 roku PZU Życie wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną. Na rozprawie 26 września 2017 roku Sąd Najwyższy postanowił zwrócić się o rozstrzygnięcie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, który wyrokiem z 3 kwietnia 2019 roku orzekł w przedmiocie zapytania. Sąd Najwyższy wyznaczył termin rozprawy na 16 października 2019 roku.

Z uwagi na zapłatę kary przez PZU Życie w 2015 roku nie istniała konieczność utrzymywania dodatkowej rezerwy z tego tytułu.

16.4 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd Upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG, a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne. W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 21 mln zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 mln zł. Wartość bilansowa akcji PBG na 30 czerwca 2019 roku wynosiła 2 mln zł (na 31 grudnia 2018 roku: 2 mln zł). Obligacje, których wartość bilansowa została oceniona na zero, zarówno na 30 czerwca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku były ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł, na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł. Łączna wartość uwzględnionych wierzytelności PZU wynosi zatem 32 mln zł. W zakresie wierzytelności na kwotę ponad 66 mln zł, 24 października 2018 roku PZU złożył sprzeciw do sędziego komisarza, co do odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności. Termin rozprawy, w przedmiocie rozpoznania sprzeciwu PZU wyznaczono na 25 września 2019 roku. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

16.5 Pozew zbiorowy przeciwko Alior Bankowi

5 marca 2018 roku osoba fizyczna reprezentująca grupę 84 osób fizycznych i prawnych wniosła przeciwko Alior Bankowi pozew o ustalenie odpowiedzialności Alior Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Alior Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. W ocenie powodów, Alior Bank nie przekazał klientom informacji o rzeczywistym ryzyku inwestycji w produkty inwestycyjne, przez co naraził klientów na szkodę wynikającą z utraty wartości certyfikatów inwestycyjnych oraz utraty gwarantowanych zysków. Zdaniem Zarządu PZU, pozew zbiorowy nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych ani prawnych i z tego względu nie powinien być rozstrzygnięty na korzyść klientów. Na dzień sporządzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sąd do którego wniesiono pozew

zbiorowy nie wydał rozstrzygnięcia o dopuszczalności rozpoznania pozwu zbiorowego. Ponadto Grupa PZU przyjmuje, że ryzyko niekorzystnego dla Alior Banku rozstrzygnięcia z tytułu pozwu oraz istotnej straty z tego tytułu jest szacowane na poziomie niższym niż średni, wobec tego na 30 czerwca 2019 roku Grupa PZU nie utworzyła rezerw w odniesieniu do wniesionego pozwu. Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych dla Alior Banku i Grupy PZU w przypadku innego rozstrzygnięcia przez sąd niż zakładane przez Grupę PZU.

17. Pozostałe informacje

17.1 Transakcje z podmiotami powiązaniymi

17.1.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązaniymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązaniymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

17.1.2. Pozostałe transakcje z podmiotami powiązaniymi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązaniymi	1 stycznia – 30 czerwca 2019 roku i na 30 czerwca 2019 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2018 roku i na 31 grudnia 2018 roku		1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku i na 30 czerwca 2018 roku	
	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾
Składka przypisana brutto	-	3	-	4	-	3
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	3	-	4	-	3
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-	-	-
Koszty	-	-	-	-	-	-
Należności	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Członkowie Zarządu PZU oraz Dyrektorzy Grupy PZU, dane wg oświadczeń.

²⁾ Niekonsolidowane spółki w likwidacji oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

17.2 Kontrole UKNF w PZU i PZU Życie

W okresie od 19 czerwca 2018 roku do 17 sierpnia 2018 roku w PZU odbyła się kontrola KNF w zakresie likwidacji szkód oraz zawierania umów ubezpieczenia krótkoterminowego. 31 grudnia 2018 roku organ nadzoru wydał dwa główne zalecenia pokontrolne w obszarze likwidacji szkód i świadczeń oraz jedno zalecenie dotyczące zawierania umów ubezpieczenia krótkoterminowego, z terminem wykonania do 31 stycznia 2019 roku. Zalecenia wykonano w terminie. 27 lutego 2019 roku KNF zwróciła się z prośbą o uzupełnienie wyjaśnień w sprawie wykonania zaleceń. 21 marca 2019 roku PZU przekazał dodatkowe

dowody i uszczegółowienie wyjaśnień dotyczące wykonania zaleceń. Ponadto PZU zobowiązał się do przekazywania organowi nadzoru wyników kontroli zaplanowanych w 2019 roku w zakresie likwidacji szkód i zawierania umów krótkoterminowych.

9 kwietnia 2019 roku organ nadzoru zwrócił się z prośbą o przekazanie dodatkowych dowodów dotyczących wykonania zaleceń, m.in. wyników kontroli zaplanowanych na I kwartał 2019 roku. 16 kwietnia oraz 12 lipca 2019 roku PZU przekazał organowi nadzoru dodatkowe dowody dotyczące wykonania zaleceń.

W okresie od 7 do 25 stycznia 2019 roku KNF przeprowadziła kontrolę w zakresie przestrzegania przez PZU Życie obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. 8 kwietnia 2019 roku KNF wydała 5 zaleceń pokontrolnych z terminami realizacji 30 czerwca 2019 roku, 31 grudnia 2019 roku oraz 31 stycznia 2020 roku. 12 lipca 2019 roku PZU Życie poinformował organ nadzoru o wykonaniu zaleceń, dla których termin realizacji upłynął 30 czerwca 2019 roku.

W okresie od 9 stycznia do 8 lutego 2019 r. KNF przeprowadziła wizytę nadzorczą w PZU Życie w zakresie spełnienia wymagań dotyczących systemu zarządzania ryzykiem w zakresie oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia. 2 maja 2019 roku PZU Życie otrzymał pisemne podsumowanie wizyty nadzorczej, w którym organ nadzoru wskazał na naruszenie art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. 16 maja, 19 czerwca i 5 lipca 2019 roku PZU Życie przekazał do KNF swoje stanowisko oraz informacje o podjętych działaniach, mających na celu zapewnienie prowadzenia działalności zakładu zgodnie z przepisami prawa. 25 lipca 2019 roku KNF przekazał zalecenia z terminami realizacji 30 września i 30 listopada 2019 roku oraz 31 marca 2020 roku.

Ponadto, pismem z 28 grudnia 2018 roku KNF przekazała protokół z kontroli przeprowadzonej w PZU Życie w 2016 roku w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych. 19 stycznia 2019 roku PZU Życie przekazał swoje zastrzeżenia do protokołu, do których KNF odniosła się 28 maja 2019 roku. 12 czerwca 2019 r PZU Życie przekazał organowi nadzoru dodatkowe wyjaśnienia.

Zdaniem Zarządu PZU wyniki ww. kontroli nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

17.3 Postępowanie KNF w przedmiocie nałożenia kary na Alior Bank

14 września 2018 roku KNF wszczęła wobec Alior Banku postępowanie w przedmiocie nałożenia na Alior Bank kary pieniężnej na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Postępowanie jest związane z przeprowadzoną kontrolą KNF w okresie od listopada 2017 roku do maja 2018 roku, która dotyczyła prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. 6 sierpnia 2019 roku KNF nałożyła na Alior Bank karę w wysokości 10 mln zł.

17.4 Sprawy dotyczące Alior Leasing sp. z o.o.

23 stycznia 2019 roku Alior Leasing sp. z o.o. otrzymała od czterech byłych członków zarządu pisemną propozycję polubownego rozwiązania współpracy i umów o świadczenie usług zarządzania, której jednym z elementów była wypłata przez Alior Leasing sp. z o.o. części świadczeń z programu menadżerskiego. Mając na uwadze opinie prawne wydane w tej sprawie, Grupa PZU stoi na stanowisku, że szanse skutecznego dochodzenia przez odwołanych członków Zarządu Alior Leasing sp. z o.o. świadczeń z tytułu programu menadżerskiego opcji na akcje są niskie. W związku z powyższym w skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie utworzono rezerwy.

Alior Leasing sp. z o.o. zidentyfikował ryzyko wystąpienia możliwych roszczeń wobec spółki ze strony osób trzecich, które mogą wynikać z działań niektórych pracowników i współpracowników Alior Leasing sp. z o.o.. Na dzień sporządzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego roszczenia z tego tytułu nie zostały zgłoszone. W ocenie Grupy PZU nie występują okoliczności uzasadniające tworzenie rezerwy z tego tytułu.

Grupa PZU odstępuje od ujawnienia dalszych informacji dotyczących wyżej wskazanych możliwych roszczeń ze strony osób trzecich, aby nie osłabiać statusu i pozycji procesowej w przypadku ewentualnego postępowania.

17.5 Zawarcie porozumienia w sprawie warunków transakcji dotyczącej spółki RUCH Spółka Akcyjna w restrukturyzacji

11 kwietnia 2019 roku pomiędzy Alior Bankiem, Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA („PKN Orlen”) oraz PZU zawarto porozumienie w sprawie warunków transakcji, dotyczącej RUCH SA w restrukturyzacji („Ruch”). Zgodnie z porozumieniem, Alior Bank zamierza przejąć na własność 100% akcji w kapitale zakładowym Ruch (w sposób uzgodniony pomiędzy Alior Bankiem a PKN Orlen, po prawomocnym zatwierdzeniu układu w ramach przyspieszonych postępowań układowych) w celu ich dalszej odsprzedaży na rzecz PKN Orlen.

Nabycie akcji Ruch przez PKN Orlen nastąpi po spełnieniu się warunków przewidzianych w zawartym porozumieniu, tj. m.in.:

- prawomocnym stwierdzenia wykonania układów zawartych w przyspieszonych postępowaniach układowych Ruch;
- uzyskaniu przez strony porozumienia zgód korporacyjnych oraz
- wydaniu przez Prezesa UOKiK lub Komisję Europejską zgody na nabycie akcji Ruch przez PKN Orlen.

29 maja 2019 roku Alior Bank otrzymał informację o niezatwierdzeniu przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, X Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych układów przyjętych przez zgromadzenia wierzycieli w ramach przyspieszonego postępowania układowego RUCH z przyczyn proceduralnych, w związku z uchybieniami natury formalnej. W związku z powyższym, RUCH złożył zażalenia na te postanowienia, które zostały przekazane do sądu drugiej instancji.

Zarząd Alior Banku w dalszym ciągu podtrzymuje opinię, że scenariusz restrukturyzacyjny jest najbardziej korzystny.

17.6 Ustawa o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie obowiązujących przepisów dla szkód zaistniałych przed 1 stycznia 2006 roku

14 sierpnia 2019 roku Prezydent podpisał ustawę z dnia 19 lipca 2019 roku o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie obowiązujących przepisów dla szkód zaistniałych przed 1 stycznia 2006 roku. Ustawa określa szczególne uprawnienia osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej. Poszkodowanemu przysługiwać będzie roszczenie o wypłatę renty do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, ograniczone do wysokości sumy gwarancyjnej ustalonej na dzień zgłoszenia roszczenia, jeżeli zakład ubezpieczeń nie był zobowiązany do wypłaty renty na podstawie orzeczenia sądu ustalającego inną wysokość sumy gwarancyjnej niż ustalona w umowie ubezpieczenia. Roszczenie o wypłatę renty przysługiwać ma za okresy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy. Wejście w życie przedmiotowej ustawy spowoduje konieczność weryfikacji i potencjalnego dostosowania metod wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU	..... (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Adam Brzozowski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Marcin Eckert	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Elżbieta Häuser – Schöneich	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości	..... (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Warszawa, 28 sierpnia 2019 roku